

Gorenjski Glas

PETEK, 18. MARCA 2022

LETO LXXV, ŠT. 22, CENA 2,20 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Začetek gradnje vodiške obvoznice

Gradnja 2,3 kilometra dolgega odseka ceste, ki bo tranzitni promet speljala mimo Vodice, se je po dolgih letih čakanja v sredo vendarle začela.

ALEŠ SENOŽETNIK

Vodice – Nevzdržne prometne razmere v središču Vodice so marsikaterega prebivalca prignale na rob obupa, v preteklih letih pa so občani svoje zahteve po izgradnji obvoznice izrazili tudi na protestih in z zaporami ceste. Zgodba pa po več letih čakanja vendarle dobiva epilog. V sredo so namreč minister za infrastrukturo Jernej Vrtovec, predsednik uprave Darsa Valentin Hajdinjak ter minister za kmetijstvo, sicer pa občan Vodice Jože Podgoršek skupaj z županom Acom Francem

Šuštarjem simbolično zasadi lopato, s čimer se je gradnja obvoznice tudi uradno začela.

Odsek, dolg 2,3 kilometra, gradi družba KPL, stal pa bo 6,9 milijona evrov, pri čemer bo veliko večino sredstev prispevala država, manjši del pa tudi Dars in Občina Vodice.

»Končno! Nič krivi občani so na obvoznico čakali vsaj dvajset let,« je povedal minister Vrtovec, ki se je ob tej priložnosti občanom tudi opravičil. »Danes smo končno pred začetkom gradnje, nato pa sledi tudi nadaljevanje gradnje

na odseku v Komendi in potem vse do Želodnika,« je še dejal Vrtovec.

»S tem bomo rešili prvi del prometnih težav v občini,« pa je začetek gradnje komentiral vodiški župan Aco Franc Šuštar, ki se je ob tej priložnosti zahvalil vsem, ki so prispevali k uresničitvi projekta, pa tudi občanom za potrpežljivost. Kot je dejal Šuštar, bo investicija zagotovila precej varnejšo prometno infrastrukturo znotraj naselja, boljše pretečnost v prometu in boljše bivanjske razmere za krajanje Vodice.

► 7. stran Simboličen začetek gradnje obvozne ceste v Vodica

V Bitnjah odprli novi vrtec

V vrtcu Biba v Zgornjih Bitnjah so po novem trije oddelki, eden tudi za najmlajše. Skoraj poldrugi milijon evrov vredno investicijo Mestne občine Kranj je s 173 tisoč evri podprl tudi Eko sklad.

SIMON ŠUBIC

Zgornje Bitnje – Leto dni po začetku del so v sredo uradno odprli novi vrtec Biba v Zgornjih Bitnjah, iz katerega se sicer otroški vrvež razlega že od 1. marca. Na mestu dotrajanega montažnega objekta iz leta 1973 je zrasel zidan skoraj ničenergijski vrtec. Z 1,45 milijona evrov vredno investicijo, h kateri je Eko sklad prispeval 173 tisoč evrov, je Mestna občina Kranj zagotovila sodobne in večje prostore za izvajanje predšolske vzgoje otrok z območja krajevnih skupnosti Bitnje, Žabnica in Stražišče.

Slavnostni trak so prerezali (z leve) župan Matjaž Rakovec, v. d. ravnateljice Kranjskih vrtev Urša Kejžar in predsednik KS Bitnje Tomaž Ogris, ob straneh stojita podžupana Janez Černe in Robert Nograšek. / Foto: Gorazd Kavčič

► 6. stran

Občani na zboru glasni in enotni

Torkovega zбора občanov v dvorani Kina Železar na Jesenicah so se udeležili sto štirje občani, ki so z veliko večino potrdili vse zahteve civilne iniciative glede reševanja problematike visokih cen ogrevanja.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Zbor občanov o problematiki ogrevanja, ki ga je na zahtevo civilne iniciative Za Jesenice in boljši jutri sklical župan Blaž Račič, je uspel. Udeležili so se ga 104 občani (zbor bi bil sklepčen, če bi se ga udeležilo vsaj petdeset volivcev),

ki so z veliko večino potrdili vse zahteve iniciative. Med njimi sta tudi zahtevi po prekinitvi koncesijske pogodbe in zamenjavi koncesionarja. Uvodoma je župan Račič dejal, da se na Občini Jesenice zavedajo, da so višje cene energentov zarezale v življenje mnogih občanov.

► 4. stran

Priloga: **Karavanke**

AKTUALNO

Na nekaterih upravnih enotah še naročajo

Zaradi trenutne epidemiološke situacije je vlada ocenila, da omejitveni ukrepi v upravnih zadevah niso več potrebni. Kljub temu ostaja na nekaterih upravnih enotah naročanje obvezno, ponekod priporočljivo.

2

GORENJSKA

Na Brdu gredo v zeleno

Javni gospodarski zavod Brdo je lani posloval rekordno. Letos načrtujejo gradnjo velneškega centra v prenovljenem Elegans hotelu Brdo in se usmerjajo v zeleni prehod. Načrtujejo pa tudi izgradnjo vrhunske športne dvorane.

5

GG+

Na pot le z dokumenti

Ukrajino je po zadnjih podatkih zaradi ruske invazije zapustilo že več kot tri milijone ljudi. Med njimi sta tudi Vira Kutyrova in Karina Ahalarova iz Harkova, ki sta s svojimi otroki začasno namestitev našli v Kranju. Moža se borita v Ukrajini.

11

ZADNJA

Cene oskrbnin bodo višje

V domovih za starejše v tem mesecu poteka usklajevanje cen oskrbe, na Gorenjskem pa se bodo večinoma povešale za okoli dva odstotka. Metodologijo oblikovanja cen predpisuje zakonodaja oziroma pravilnik.

24

VREME

Danes in jutri bo delno jasno z nekaj zmerne oblačnosti. V nedeljo kaže na večinoma jasno vreme. Pihal bo severovzhodnik.

-3/10 °C

jutri: delno jasno

VSAK PRVI IN TRETJI PETEK V MESECU

Kupon za brezplačni mali oglas

Brezplačen je mali oglas z besedilom do 80 znakov. Ugodnost velja samo za naročnike časopisa Gorenjski glas. Kuponi so veljavni pol leta. Mali oglas brez kupona zaračunavamo po ceniku, z 20 % popustom za naročnike. Kupon ni veljaven za objavo pod šifro ali z navedbo: naslov v oglasnem oddelku. **Brezplačnega malega oglasa ne morejo uveljavljati pravne osebe (tudi s. p.).** Oglase sprejemamo na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, po telefonu 04/201 42 47 ali po e-pošti malioglas@g-glas.si; za torkovo številko Gorenjskega glasa do petka do 14. ure in za petkovo številko do srede do 14. ure. V malooglasnem oddelku smo vam na razpolago v ponedeljek, torek, četrtek in petek od 8. do 15. ure, v sredo od 8. do 16. ure.

MALI OGLAS

marec 2/22

Naročam objavo malega oglasa z naslednjim besedilom:

- prodam   kupim   oddam   najmem
 podarim   iščem   nudim   zamenjam

RUBRIKA:

Vsebina:

Tel.: ___ / ___ - ___ - ___

Nečitljivih kuponov
ne objavljamo.

Mobitel: ___ / ___ - ___ - ___

Ime, priimek in naslov naročnika časopisa:

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Dve komediji in koncert Vlado Kreslin & Momento Cigano

Zavod Smejmo se vabi k vpisu pomladanskega mini abonmaja v Kulturnem hramu Ignacija Borštnika Cerklje. Program zajema komediji

Zbogom, korona, mi gremo na dopust! (24. marec) in Mali otroci, veliki problemi (21. april) ter veličasten koncert v sklopu ekskluzivne turnee Vlado Kreslin & Momento Cigano (12. maj). Možen je tudi nakup vstopnic za posamezni dogodek. Več informacij najdete na spletni strani www.smejmo.se.

Dvema naročnikoma Gorenjskega glasa bomo podarili darilni bon za gostilno in picerijo Kašča na Kokrici pri Kranju, če boste pravilno odgovorili na nagradno vprašanje: Katerega od abonmajskih dogodkov zavoda Smejmo se najbolj veselitate? Odgovore pošljite do ponedeljka, 28. marca 2022, na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali na koticcek@g-glas.si.

Nagrajenka

V nagradni igri, ki je bila objavljena 15. marca 2022, prejme dve vstopnici za predstavo Zbogom, korona, mi gremo na dopust!, ki bo 19. marca ob 19. uri v Kulturnem centru v Trzinu, Tatjana Jovanovič iz Preddvora. Nagrajenki čestitamo!

Na nekaterih UE še naročajo

Zaradi trenutne epidemiološke situacije je vlada ocenila, da omejitveni ukrepi v upravnih zadevah niso več potrebni. Kljub temu je na nekaterih upravnih enotah naročanje obvezno, ponekod priporočljivo. Evropsko digitalno covidno potrdilo je mogoče pridobiti tudi na podlagi pozitivnega rezultata hitrega testa. Zdravstveni domovi znova vabijo k udeležbi pri preventivnih dejavnostih za krepitev zdravja.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – Sredi tedna je prenehal veljati odlok o začasnih ukrepih za preprečevanje širjenja covidnih okužb v upravnih zadevah. Vlada je obvestila, da stranke in drugi udeleženci vloge znova lah-

»Na krajevnih uradih UE Škofja Loka poteka delo popolnoma enako kot pred epidemijo, torej brez predhodnega naročanja strank. Seveda pa je treba v prostorih krajevnih uradov še vedno upoštevati priporočila in navodila NIJZ,« je sporočil na-

Preventivni programi v zdravstvenih domovih

Po dveh letih začasno ustavljenih preventivnih programov, ker je bil kader prerazporejen na področja obvladovanja epidemije, so zdravstveni domovi (ZD)

cepljenju, potem še kopica bolniških dopustov v našem ZD. Končno pa kaže, da smo na dobri poti vrnitve v nekdanji obseg dela. Prednostno sicer obravnavamo kronične bolnike, vzporedno zagotavljamo preventivne preglede.« V ZD Škofja Loka, kjer imajo tri referenčne ambulante, so to dejavnost po malem obnovili že februarja.

V škofjeloškem, jeseniškem in tržiškem ZD so znova zagnali tudi zdravstvenovzgojne centre in začeli serijo preventivnih delavnic za zdravje, gibanje, prehrano in upajo, da jih covid več ne bi ustavil. Največ delavnic na Gorenjskem pa imajo v Centru za krepitev zdravja v ZD Kranj, kjer so na voljo programi, ki so usmerjeni v ohranjanje in krepitev zdravja ter pridobivanje zdravih življenjskih navad. Programe izvajajo strokovnjaki s specialnimi znanji (diplomirane medicinske sestre, dietetiki, fizioterapevti, kineziologi, psihologi ...). »Problematična je neaktivnost. Odsotnost gibanja je tista, ki povzroča težave. Nastavite si uro, da vas vsakih 30 minut spodbudi, da prekinete sedenje. Pokličite ali pišite v Center za krepitev zdravja v Kranju, kjer se boste gibalno skupaj z nami na delavnici Ali sem fit, sproščala na delavnici Tehnike sproščanja, učili o zdravem življenjskem slogu in dejavnih tveganja ali pa tisto, kar že veste, z novim znanjem nadgradili. Vsako sredo pa vas vabimo v Mestno knjižnico Kranj, kjer smo prisotni s stojnico,« je povabila vodja Centra za krepitev zdravja Kranj Jana Lavtižar.

Koronavirusne razmere

V sredo je bilo v državi potrjenih 3041 okužb, kar je za 723 okužb več kot preteklo sredo oziroma približno toliko kot sredi februarja. Število aktivnih primerov okužb je blizu 30 tisoč, hospitaliziranih covidnih bolnikov je bilo v sredo 291, od tega 61 v oddelkih intenzivne nege.

Preverite protokol obiska na posamezni upravni enoti. Slika je simbolična. / Foto: Gorazd Kavčič

ko vlagajo brez predhodnega naročanja (možnost naročanja pa bodo organi zagotavljali še naprej), ponovno sta omogočena prisotnost javnosti na ustnih obravnavah ter pregledovanje dokumentov v prostorih organov, vročanje pa poteka po pravilih Zakona o splošnem upravnem postopku; prenehala je tudi možnost podaljševanja rokov za izdajo odločb in rokov za opravljanje procesnih dejanj zaradi covid-19.

Kljub temu pa se je treba za obisk Upravne enote (UE) Kranj in krajevnih uradov Cerklje, Jezersko, Naklo, Preddvor in Šenčur predhodno naročiti. Zaradi povečanega števila zadev je za obisk UE Jesenice naročanje obvezno samo na področju tujcev in za krajevni urad v Kranjski Gori, za druga področja naročanje ni obvezno, je pa priporočljivo. Na UE Tržič predhodno naročanje strank ni več obvezno, kljub temu stranka lahko zahteva, da ji organ določi dan in uro za vložitev vloge ali drugo upravno storitev.

čelnik UE Škofja Loka mag. Bojan Miklavčič. Za obisk UE Kamnik ni več obveznega naročanja, enako velja za UE Domžale, kjer dodajajo, da pa je naročanje priporočljivo. Z UE Radovljica včeraj do zaključka časopisne redakcije odgovora nismo prejeli.

Covidno potrdilo

Na podlagi posodobljene različice aplikacije je evropsko digitalno covidno potrdilo po novem mogoče pridobiti tudi na podlagi pozitivnega rezultata hitrega antigenega testa (HAGT). Do zdaj je potrdilo na podlagi tega veljalo le v Sloveniji, ne pa tudi v drugih evropskih državah. Tako bodo za izkazovanje potrjene okužbe za pridobitev evropskega potrdila poleg pozitivnega izvida PCR-testa upoštevani tudi pozitivni izvidi HAGT, in sicer od vključno 30. januarja letos. Za izdajo potrdila o cepljenju je dodana podpora tudi za cepivo Nuvaxovid, so še sporočili iz NIJZ.

znova začeli v polni meri izvajati svetovanja in predavanja o zdravem življenjskem slogu. Vzporedno so se spet odprle referenčne ambulante družinske medicine, kjer poleg zdravnika in srednje medicinske sestre pacient spremlja tudi diplomirana medicinska sestra, ki skrbi za vodenje urejenih kroničnih bolnikov in izvajanje sistematičnega preventivnega presejanja. Gre za prestrežanje težkih boleznih, npr. zgodnje in še pravočasno odkrivanje rakavih obolenj, sladkorne bolezni, depresivnih stanj, osteoporoze. ZD Kranj je referenčne ambulante zagnal prejšnji teden, ZD Jesenice v tem tednu. Glavna sestra in vodja zdravstvene nege v ZD Tržič Karmen Česen Šivic je povedala: »Ponovno smo intenzivno začeli delati v referenčnih ambulantah, kar je razveselilo tako naše medicinske sestre kot paciente. Manjši obseg obravnav smo sicer začeli že januarju, vendar so nas neprestano ustavljale odredbe o testiranjih,

Za novega direktorja izbrali Matjaža Grma

MAŠA LIKOSAR

Bled – Svet javnega zavoda Turizem Bled je za novega direktorja zavoda izbral Matjaža Grma iz Lesc. Na razpis, ki so ga objavili 7.

februarja, se je prijavilo 16 kandidatov. Soglasje k imenovanju Grma mora dati še blejski občinski svet, ki bo o tem odločal na svoji naslednji seji 22. marca. Z imenovanjem novega

direktorja za polni petletni mandat se bo tako razrešila kriza vodenja, Turizem Bled je bil namreč ob izteku mandata prejšnjemu direktorju Tomažu Roglju in ob zapletih z oblikovanjem

novega sveta zavoda skoraj mesec dni brez uradnega zastopnika. Novi svet zavoda se je na ustanovni seji sestel 26. januarja in za v. d. direktorice imenoval Romano Purkart.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme ŠTEFKA ANDOLŠEK iz Bohinjske Bistrice.

Občani na zboru glasni in enotni

◀ 1. stran

Kot je poudaril Račič, je občina zato pripravila različne ukrepe za pomoč socialno najšibkejšim, med drugimi je povečala sredstva za izredno socialno pomoč, cene za končne uporabnike je znižal tudi Enos, z ukrepi, kot so energetske vavčerji, bo pomagala država.

Ko je v nadaljevanju direktor občinske uprave Gregor

glasnega negodovanja pa je takoj prešel na razpravo in zatem na glasovanje.

In kaj so povedali nekateri občani

Jasmina Talić je menila, da je koncesionar Enos OTE nepotreben člen pri ogrevanju. Je zgolj distributer toplote, opravlja javno službo, služi pa ogromne vsote, je dejala in ocenila, da je bila koncesijska pogodba

»Upam, da smo eno bitko dobili, zdaj nas čakajo naslednje,« je po zaključku zbora občanov dejal Matjaž Kunšič iz civilne iniciative. Na strani iniciative na Facebooku so sicer že napovedali, da bodo v primeru, da Občina Jesenice ne bo izpolnila zahtev, zahtevali sklic referendum.

Hudrič želel prebrati zahteve iniciative in odgovore občine nanje, pa so ga nekateri udeleženci prekinili, češ da pojasnil občine ne želijo poslušati in da so prišli zgolj glasovat o svojih zahtevah. Župan je prisotne večkrat pozval, naj vzdržujejo primerno raven dialoga, zaradi

sklenjena koruptivno, zato jo ima občina pravico prekiniti. Prijava na Komisiji udeleženci prekinili, češ da pojasnil občine ne želijo poslušati in da so prišli zgolj glasovat o svojih zahtevah. Župan je prisotne večkrat pozval, naj vzdržujejo primerno raven dialoga, zaradi

Zbora so se udeležili 104 občani in vse zahteve potrdili z veliko večino. / Foto: Nik Bertonec

stranski produkt pa je topla voda, ki jo prek vročevoda prodaja Jeseničanom.

Podobno je menil Andrija Babič. »Enos uporablja plin za proizvodnjo elektrike, ki jo prodaja, mi pa plačujemo njegov plin,« je dejal in dodal, da je Enos zasebno podjetje in občina nima vpliva

na oblikovanje cen. Če bi koncesijo prenesli na javno komunalno podjetje Jeko, pa bi cene morala potrjevati občina, je menil.

Avrelj Ravnik, dolgoletni energetske svetovalec, je dejal, da je vročevod monopol, za to, da se Jeseničani ogrevajo dražje, pa da so

krive politične, ne strokovne odločitve. Je pa poudaril, da je Občina Jesenice »najbolj energetske sanirana občina v Sloveniji«, kajti po zaslugi občinskih nepovratnih sredstev so v preteklih letih večino objektov energetske sanirali, s čimer se je poraba energije znatno zmanjšala.

Edita Oštraković pa je menila, da bo do izredne občinske pomoči in do pomoči države upravičena le peščica občanov. Poleg tega je to zgolj kratkoročna rešitev, potrebujemo pa dolgoročne rešitve, je dodala.

Zahteve bodo preučili in se do njih opredelili

Po razpravi je župan dal vse zahteve civilne iniciative na glasovanje in vse so prisotni potrdili z veliko večino, za vsako je glasovalo več kot sto prisotnih, le peščica je bila vzdržanih.

Kot je na koncu dejal župan, bo občinska uprava sprejete sklepe oziroma zahteve znova preučila in se do njih opredelila. Če bo mogoče, jih bo uresničila, sicer pa bo svojo odločitev argumentirano obrazložila, kar je v skladu s 74. členom statuta, je napovedal. Nekateri od zahtev sicer že uresničujejo, za nekatere pa so že pred časom pojasnili, da niso uresničljive. O poteku zbora občanov pa bo župan seznanil tudi občinski svet.

DIJAKI SREDNJE TEHNIŠKE ŠOLE IZDELALI SIMULATOR VOŽNJE

Ideja Racing simulatorja je bila določena s tremi glavnimi cilji: da simulator omogoča tudi premikanje (tresenje) vozniaka, da simulator izdelava manjša skupina dijakov kot zaključni izdelek in da bi se z izdelkom dijaki udeležili tekmovanja iz mehatronike.

Osnovni koncept ideje

Prva naloga dijakov je bila, kako iz računalniške igre prenesti in pravilno uporabiti ukaze, ki omogočajo realistično gibanje (tresenje) vozniaka med vožnjo. Že po nekaj dneh so predstavili ustrezno rešitev, ki so jo podkrepili z demonstracijo.

Sledilo je načrtovanje simulatorja. V tej fazi so dijaki določili tudi standardne komponente, ki jih nismo izdelali sami in jih je bilo treba kupiti in vgraditi.

Take ključne komponente so bile stopalke in volan. Tehničnega načrtovanja se je lotil dijak Gašper Kobe. Za 3D-načrtovanje je uporabil programsko opremo SolidWorks, ki jo dijaki na šoli redno uporabljajo. Virtualno je simulator v 3D-obliki hitro napredoval, žal pa nam je fizično izdelavo močno zavirala epidemija, saj je bila šola lep čas zaprta.

Skoraj vzporedno je elektrotehnično in programsko delo začel dijak Matej Soršek. V tem delu je Matej poskrbel, da so efekti iz igre dosegli motorje, ki so tresli sedež vozniaka. Za ta del je uporabil programsko opremo SimTools, ki je zajemala Pitch in tresljaje, ki jih je generirala igra na avtomobilu, nato pa preko serijskega COM-porta te informacije prenašala na Arduino, ki je bil namenjen

krmiljenju motorjev. Med motorji in Arduino je še vmesnik drive, ki je skrbel za moč na motorjih. Med samim delom je Matej naletel na kar nekaj sprememb in izzivov, s katerimi se je uspešno spoprijel.

Izdelave in dodelave nestandardnih sestavnih delov se je lotil dijak Matej Markelj. Poleg ročnih obdelav, kot so žaganje, piljenje in vrtanje, je Matej nekaj kosov izdelal tudi na šolskih CNC-strojnih znamke HAAS.

Izdelavi je sledilo najprej varjenje posameznih sestavnih delov v celoto, za kar je poskrbel dijak Blaž Klemenčič, ki je z natančno »roko« začel graditi končni videz simulatorja. Sledila sta testno sestavljanje mehanskega dela simulatorja in montaža ključnih standardnih komponent.

Test se je izvedel na računalniški igri Live for Speed

Ravnatelj STŠ med vožnjo

Občinski praznik Jesenic

Najvišje občinsko priznanje, naziv častni občan, bo prejel Janez Pavel Komel. Danes se začnejo Jožefov sejem, jutri bo potekal Pomladni tek.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Dvajsetega marca praznuje občinski praznik Občina Jesenice. Osrednja slovesnost bo potekala v dvorani jeseniškega gledališča, na praznično nedeljo se bo začela ob 19.30. Na njej bo župan Blaž Račič najvišje občinsko priznanje, naziv častni občan, podelil Janezu Pavlu Komelu, plaketo župana bo prejela lutkovna skupina Ringo raja pri DPD Svoboda France Mencinger Javornik - Koroška Bela, priznanji za uspehe v

času šolanja pa Ema Pšeničnik in Ema Ahačič.

V sklopu praznovanja bo letos ponovno potekal tradicionalni Jožefov sejem, in sicer od danes do vključno nedelje na pokritem prireditvenem prostoru na Stari Savi. Sejem bo odprt od 7. do 19. ure.

Jutri, v soboto, bo s startom na Stari Savi potekal tudi 14. Pomladni tek. Ob 10. uri se bo začelo skupno ogrevanje s Chorchypom pred tekom za otroke, sledil bo rekreativni tek za mlade in stare Teci svoj krog, ob 11.

uri pa bo start 14. Pomladnega teka na deset kilometrov.

Občina Jesenice vsako leto ob občinskem prazniku pripravi tudi kviz o poznavanju mesta Jesenice. Tako kot lani poteka na spletu, na njem pa lahko sodelujejo vsi, ki jih zanima pestra zgodovina Jesenic. Letošnja tema kviza je Voda in vodni pogoni. V terek pa je že potekala predstavitev e-knjige Naše Jesenice, ki je nastala v okviru projekta kako so včasih živeli, v avli Občinske knjižnice Jesenice pa je na ogled tudi razstava o projektu.

V torek so predstavili e-knjigo Naše Jesenice, ki združuje zgodovino Jesenic s spomini in življenjskimi zgodbami prebivalcev. Obogatili so jo z izborom starih fotografij. / Foto: Nik Bertonec

Na Brdu gredo v zeleno

Javni gospodarski zavod Brdo je lani posloval rekordno. Letos načrtujejo gradnjo velneškega centra v prenovljenem Elegans hotelu Brdo in se usmerjajo v zeleni prehod.

SIMON ŠUBIC

Brdo pri Kranju – Javni gospodarski zavod (JGZ) Brdo je lansko leto, ki sta ga poleg epidemije covid-19 zaznamovala predvsem odprtje prenovljenega Elegans hotela Brdo in predsedovanje Svetu Evropske unije, zabeležil rekordnih deset milijonov evrov prihodkov in ustvaril skoraj 277 tisoč evrov dobička, s poračunom DDV-ja pa bo presežek prihodkov nad odhodki še za nekaj sto tisoč evrov višji. S predsedovanjem so dobro opravili in na vseh področjih – tako pri nujenju protokolarnih storitev kot zagotavljanju udobja in varnosti – pustili dober vtis, je poudaril direktor zavoda Marjan Hribar. Tudi za letos imajo ambiciozne načrte, saj poleg rasti prihodkov načrtujejo tudi investicijo v izgradnjo vrhunškega velneškega centra na Brdu v višini

Marjan Hribar, direktor JGZ Brdo / Foto: Primož Pičulin

1,8 milijona evrov, lotevajo pa se tudi projekta prehoda v zeleno gospodarstvo.

V lanskim prihodkih so protokolarne storitve predstavljale majhen delež, dva odstotka prihodkov pa so ustvarili tudi s turističnimi boni, je dejal Hribar in poudaril, da vse bolj stavijo na turizem, kongresno dejavnost in različna partnerstva. Posebno ponosni

so na strateško povezovanje z Olimpijskim komitejem Slovenije, saj naj bi v kratkem ustvarili pogoje za umestitev nacionalnega olimpijskega centra na zahodnem delu Brda v občinski prostorski načrt Mestne občine Kranj. »Načrtujemo izgradnjo vrhunške športne dvorane, ki bo namenjena predvsem našim najbolj elitnim ekipnim športom:

košarki, rokometu in odbojki. OKS je izkazal tudi interes, da bi na Brdo preselil svoj sedež,« je razložil Hribar. Približno deset milijonov evrov vredno investicijo v športno dvorano naj bi na podoben način kot Nordijski center Planica izvedla država, je dodal.

S Slovensko turistično organizacijo in Turistično gostinsko zbornico Slovenije vodijo tudi pogovore o vzpostavitvi središča I feel Slovenia v sliki in besedi. Hribar v kratkem pričakuje še sklenitev tesnejšega sodelovanja s Fraportom Slovenija, ki bi mu nudili hotelske storitve za posadke letalskih družb in različna izobraževanja osebja. Kot doslej bodo tudi letos na Brdu gostili več vrhunskih športnih ekip, tesno sodelovanje so vzpostavili tudi z organizatorji svetovnega prvenstva v nordijskem smučanju.

V Elegans hotelu Brdo bodo uredili velneški center. Investicija bo znašala 1,8 milijona evrov. / Foto: Primož Pičulin

Glede usmeritve v trajnostno in ekološko delovanje zavoda je Hribar poudaril, da bo JGZ Brdo prvo turistično podjetje v Sloveniji, ki bo javno objavljalo merljive podatke o prihrankih na področju porabe energije, vode in odpadkov. Kot velik porabnik namreč letno porabijo 150 tisoč kubičnih metrov vode, v zadnjih treh letih so porabili 4,3 milijona kilovatnih ur električne energije in milijon kubičnih metrov zemeljskega plina. Za odvoz odpadkov letno plačajo 38 tisoč evrov, od tega imajo 95 ton organskih

odpadkov, 16 ton kartonske embalaže, 9 ton stekla in 1,4 tone plastične embalaže. »Na tem področju bomo naredili popoln zelen prehod. Smo pred nabavo vrhunškega kompostnika, v katerem bomo iz organskih odpadkov proizvajali suho naravno gnojilo za uporabo v naši vrtnariji in verjetno še kje. Kartonsko embalažo bomo stiskali in kot surovino prodajali naprej, enako bomo storili s plastično embalažo. Najverjetneje bomo te storitve ponudili tudi okoliškim organizacijam, kot so šole,« je napovedal Hribar.

Rusalkin ples

Preddvor – Danes bodo od 18. ure dalje v preddvorskem gradu Dvor v sklopu Pogovornih večerov prebirali zbrane pripovedi in pesmi Kulturno-zgodovinskega društva Rusalka iz Ljubljane. Društvo je nastalo pred leti, ko so sprehajalce ob sotočju Save, Ljubljane in Kamniške Bistrice na vzhodu Ljubljane v jutranji meglici prvič nagovorile vodne vile rusalke. Rečne deklice so jim pripovedovale in pele čudovite starodavne zgodbe naših prednikov in jim naročile, naj pripovedi zapišejo in jih na ta način ohranijo zanamcem. Tako se je rodilo društvo Rusalka, ki ima za cilj raziskovanje lokalne zgodovine in načina življenja prebivalcev vzhodnega dela Ljubljane. S pisanjem in drugimi kulturnimi dejavnostmi pa v bistvu veliko prispevajo k ohranjanju naravne in kulturne dediščine naše dežele v celoti.

Popravek

Kranj – V članku z naslovom Kaj početi doma, objavljenem v Gorenjskem glasu v petek, 11. marca, smo pomotoma zapisali, da je Staš Štefančič študent Univerze v Novi Gorici. Pravilno je: Staš Štefančič je študent Univerze na Primorskem.

Strategija v javni obravnavi

Kranj – Mestna občina Kranj je v javno obravnavo dala strategijo razvoja socialnega varstva za obdobje 2022–2028. Strategija je objavljena na občinski spletni strani, zainteresirani pa lahko do 10. aprila pripombe posredujejo na elektronski naslov manja.vovk@kranj.si. V dokumentu je zapisanih 64 ciljev in kazalnikov, 97 ukrepov ter 87 pričakovanih učinkov. V MOK vabijo javne zavode, društva in drugo zainteresirano javnost, naj se podrobneje seznanijo z njim in ga z morebitnimi dopolnitvami še izboljšajo.

NA SESGŠ ŠC KRANJ Z NOVIM POKLICEM ŠE VEČJA IZBIRA

Z novim šolskim letom 2022/2023 bomo na Srednji ekonomski, storitveni in gradbeni šoli ŠC Kranj vpisali prvo generacijo dijakov v program frizerski tehnik PTI.

Novinci bodo pri vpisu lahko izbirali med desetimi različnimi poklici: ekonomski in gradbeni tehnik, administrator, trgovec, frizer, slikopleskar-črkoslikar, pečar-polagalec keramičnih oblog, zidar, tesar ter pomočnik pri tehnologiji gradnje. Veliki prednosti naše šole sta **prehodnost** med različnimi izobraževalnimi programi in **nadaljevanje izobraževanja** po pridobitvi enega izmed poklicev na srednjem poklicnem izobraževanju.

Tako se lahko dijaki s poklicema **administrator ali trgovec** vpišejo v dvoletno izobraževanje **ekonomski tehnik PTI**. Šolanje jim z opravljenim poklicno maturo prinese poklic ekonomskega tehnik ter jim odpira možnosti za zaposlitev ali pa nadaljevanje šolanja na višjih in visokih strokovnih šolah. Tudi dijaki s poklici **slikopleskar-črkoslikar, pečar-polagalec keramičnih oblog, zidar in tesar** se po opravljeni poklicni maturi in s poklicem **gradbeni tehnik** lahko vpisujejo na višje in visoke strokovne šole ali pa se zaposlijo. Možnost nadaljevanja šolanja na poklicno-tehniškem nivoju pa v novem šolskem letu pridobivajo tudi **frizerji**. Po

poklicnih veščin in utrjevanje poklicnih kompetenc. Dobiti poklic po triletnem šolanju in imeti še možnost izbire nadaljevanja šolanja je vsekakor velika prednost. Zato vabimo vse **novince**, ki se odločate za poklicno pot, da oddate vpisno prijavnico najkasneje do **4. aprila 2022**.

Vse tiste, ki **poklic** že imate ali pa ga boste pridobili do konca šolskega leta, pa vabimo, da se odločite za možnost nadaljevanja izobraževanja na poklicno-tehniškem nivoju in izberete med ekonomskim, gradbenim ali frizerskim tehnikom PTI ter oddate prijavnico najkasneje **do 17. maja 2022**.

Nada Šmid, ravnateljica
SESGŠ ŠC Kranj

KMETIJSKA ZADRUGA CERKLJE, z.o.o.

Trgovina Cerklje: (04) 252 90 17
Kmetijski center Cerklje: (04) 29 26 750
Trgovina Šenčur: (04) 251 91 40
Trgovina Voklo: (04) 04/251 91 41
Trgovina Komenda: (01) 834 56 80
Trgovina Moravče: (01) 834 56 84
Trgovina Blagovica: 041/370-437
www.kzcerklje.si

vaš zanesljiv in odgovoren partner že od leta 1900

SPECIALIZIRANA PRODAJA SEMENSKEGA KROMPIRJA
v skladišču krompirja v Šenčurju, Mlakarjeva ulica 70, 4208 Šenčur
T: (08) 205 19 26, (08) 205 19 25, M: (051) 366 411

SEMENSKI KROMPIR Meijer NORIKA HZPC

ZGODNJI SEMENSKI KROMPIR
za vrtničarje in večje pridelovalce – sorti Jazzy in Franceline

JAZZY – zgodnja, zelo rodna sorta za pridelavo zgodnjega krompirja tipa kifeljčar; svetlo rumeno meso. Posebnost sorte je kratek čas kuhanja gomoljev – srednje veliki gomolji so kuhani v cca 15 min.

FRANCELINE – zgodnja, odporna sorta tipa kifeljčar, izredno primerna za prvo porabo z vrta kot kifeljčar za pečenje. Primeren je tudi za pripravo solat. Francelin ima rdečo kožico in rumeno meso.

V Bitnjah odprli novi vrtec

1. stran

V vrtcu je prostora za 54 otrok v treh oddelkih, od katerih je prvič eden namenjen tudi najmlajšim, je poudaril župan Matjaž Rakovec.

Novi vrtec ima poleg treh igralnic tudi moderno kuhinjo, telovadnico in velik hodnik, ki bo služil tudi kot večnamenski prostor. Vsaka igralnica ima pokrito teraso, kar bo omogočilo igro zunaj tudi ob slabem vremenu oziroma zagotavljajo senco v poletnem času. Na zahodni strani so parkirne površine za zaposlene in starše, na vzhodnem delu pa zelene površine, opremljene s certificiranimi igrali in varovalno ograjo.

Pomembno je, da imajo Kranjski vrtci, kjer nudijo varstvo več kot 1500 otrokom, zagotovljene ustrezne prostore, je dejala v. d. ravnateljica zavoda Urša Kejžar, ki se je občini zahvalila za podporo. »Ideja o večjem vrtcu je bila na papirju že dolga leta in res me veseli, da nam jo je po večletnem prizadevanju uspelo pripeljati do te točke, da danes odpiramo nov vrtec, ki bo zaposlenim omogočal kvalitetno delo z otroki, njim pa igranje, učenje in razvoj v varnem, njim prilagojenem okolju. Poleg telovadnice je vrtec Biba dobil še prostor za otroke, ki potrebujejo dodatno strokovno pomoč, na kar smo še posebno ponosni,« je še dejala.

Literarni večer Dan ljubezni samo za naju

Tržič – Mladinsko gledališče Tržič ob svetovnem dnevu poezije, v ponedeljek, 21. marca, ob 19. uri vabi v Knjižnico dr. Toneta Pretnarja Tržič na literarni večer Dan ljubezni samo za naju. Ljubezensko poezijo Jane Kus, Antona Kramariča, Milana Krsnika in Davida Ahačiča bodo ob glasbeni spremljavi Tineta Bergerja prebiral Marina Bohinc, Maja Gradišar, Janez Kikel in Bojan Veselinovič.

Predsednik Krajevne skupnosti Bitnje Tomaž Ogris si želi, da bi se dobra energija iz starega vrtca prenese tudi v novega. »Ta vrtec stoji v mirnem in lepem vaškem okolju s prečudovitim razgledom na bližnje hribovje in gorovje. Pokriva veliko območje od južnega dela Stražišča, vse tri Bitnje in Žabnico, zato me veseli, da ima novi vrtec še dodaten oddelek za najmlajše, poleg lepih igralnic pa tudi telovadnico. V krajevni skupnosti si prizadevamo, da bi v prihodnosti v bližini vrtca postavili tudi vaški sadovnjak starih slovenskih sort, kjer bi se srečevale različne generacije krajanov,« je povedal.

Župan Matjaž Rakovec je ob tem spomnil še na druge investicije v šole in vrtce v Kranju. Potem ko so lani odprli prenovljeno Osnovno šolo Janeza Puharja - Center, jih septembra čaka tudi odprtje nove glasbene šole v centru mesta, do jeseni bodo končali tudi gradnjo telovadnice in šestih učilnic na OŠ Staneta Žagarja. Še letos bodo začeli projekt dozidave OŠ Helene Puhar in prenovo nekdanje trgovske šole v Kranju. Napovedal je tudi že naslednji večji investiciji v vrtčevske objekte, in sicer v vrtca Sonček na Planini in na Kokrici, za slednjega so pridobili tudi milijon evrov sofinanciranja.

Z dijaki o vojni v Ukrajini

Pogovorimo se o Evropi so na Gimnaziji Škofja Loka naslovlili srečanje s predsednikom Republike Slovenije Borutom Pahorjem, na katerem so govorili o položaju mladih v Sloveniji in Evropski uniji, osrednjo pozornost pa pri tem v luči sedanjih razmer v svetu namenili vojni v Ukrajini.

MATEJA RANT

Škofja Loka – Srečanje s predsednikom Borutom Pahorjem so v ponedeljek pripravili dijaki tretjega letnika. Za izhodišče pogovora so postavili teme članstva v Evropski uniji, položaja mladih in zelene prihodnosti, seveda pa se niso mogli izogniti razmeram v Ukrajini ter vlogi Evropske unije in Nata pri tem.

Predsednik Borut Pahor je dijakom zaupal, da se je že kot študent mednarodnih odnosov na fakulteti za družbene vede ukvarjal z vprašanjem vojne in miru oziroma ali je vojna neizogiben pojav ali je mogoč trajni mir. »Za zagotovilo trajnega miru v vsej politični zgodovini nimamo dokazov, imamo pa nešteto dokazov, da so obdobja miru vedno prekinjala obdobja vojn. Ko smo že mislili, da je zaradi izkušnje obeh svetovnih vojn nastopilo obdobje trajnega miru, z izjemo vojne na zahodnem Balkanu, se je zgodila vojna v Ukrajini.« Odločitev ruskega vodstva, da poseže v ukrajinsko suverenost, je označil za nemoralno odločitev. Agresija Ruske federacije na sosednjo Ukrajino brez povoda in utemeljitve je po njegovih besedah čez noč postavila pod vprašaj celoten koncept evropskega miru, institucij in človeškega zaupanja glede skupne prihodnosti. »Evropa je imela po drugi svetovni vojni dragoceno izkušnjo

Predsednik Borut Pahor v pogovoru z dijaki Gimnazije Škofja Loka na temo evropske prihodnosti / Foto: Gorazd Kavčič

evropskega povezovanja. Ta izkušnja brez vojne, sprave med narodi, ki so se prej borili, izkušnja sožitja in tolerance do razlik, ki so med nami, nam dajejo upanje, da v iskrenem sodelovanju, sožitju, demokraciji lahko najdemo zatočišče za mir in varnost.« A čeprav se je mir še pred enim mesecem zdel samoumeven, je vojna zdaj od naše domovine oddaljena le šest ur vožnje ter ograja naše vrednote, upanje in sanje o prihodnosti. Zato bo po njegovem mnenju treba najti diplomatsko rešitev, saj je to edini način, da se vojna konča in se zacelijo hude rane, ki jih bo pustila za sabo. »A to niso vaše skrbi, iskanje rešitev za končanje vojne ni na vaših ramenih. S tem se

vam ni treba obremenjevati, ni vam treba nehati sanjati,« je v spodbudo dejal dijakom, ki jih je v nadaljevanju zanimala vloga Slovenije v ukrajinski vojni ter kako bodo begunci vplivali na mlade v Sloveniji in njihovo prihodnost. Pahor jim je glede slednjega odgovoril, da bo po nekaterih podatkih iz Ukrajine zbežalo pet milijonov ljudi, kar je zagotovo hudo breme za Evropo, a je očaran nad ravnanjem tako Evropejcev kot Slovencev, ki begunce sprejemajo z odprtimi rokami. Ta srčnost in skrb za soljudi sta po njegovem prepričanju vredna občudovanja. »Zato verjamem, da bo človečnost zmaga, vprašanje je le, koliko nedolžnih žrtev bo potrebnih.« Mnogi begunci, je

še dodal, bodo v Evropi našli svoj novi dom, ta hip pa jim je treba predvsem nuditi pomoč.

Dijaki so predsedniku Pahorju zastavili tudi zelo konkretna vprašanja v zvezi s težavami, s katerimi se spopadajo mladi: od tega, kako mladim zagotoviti delo na področju, na katerem se izobražujejo, do tega, kako naj se borijo z inflacijo, ki neposredno ogroža njihovo prihodnost, in kaj bi mlade pritegnilo k sodelovanju v politiki ter celo kaj storiti, da opravljanje vozniškega izpita ne bi bilo tako hudo finančno breme za mlade. Zelo jih je zanimalo še razmišljanje predsednika glede nadaljnje militarizacije Evrope in vloge Nata.

Na Studenem gradijo oporni zid in pločnik

Železniki – Na krajšem odseku regionalne ceste na Studenem v Železnikih poteka gradnja opornega zidu in pločnika. Podporni zid na tem odseku je bil namreč povsem dotrajan, pločnik pa zelo ozek. Investicija, ki jo vodi Direkcija RS za infrastrukturo (DRSI), je vredna 143 tisoč evrov in jo bo s 44 tisoč evri sofinancirala Občina Železniki, ki bo sočasno na tem odseku ceste uredila še meteorno in fekalno kanalizacijo. Občinski svetovalec za komunalno dejavnost Rok Pintar je povedal, da se jim je v minulih tednih uspelo dogovoriti še z lastnikom sosednjega zemljišča, kjer do zdaj ni bilo pločnika, da ga lahko zgradijo tudi tam v dolžini približno deset metrov, zato je izvajalec, Gorenjska gradbena družba, zaprosil za podaljšanje roka izvedbe do 24. junija. Ali mu bodo na DRSI to odobrili, še ni znano.

Pozivajo k čiščenju digitalnih odpadkov

Ljubljana – Ekologi brez meja pod okriljem mreže Let's do it! jutri tudi v Sloveniji pripravljajo čistilno akcijo digitalnih odpadkov, ki v svetu poteka tretje leto zapored. Posameznike in organizacije pozivajo k zmanjševanju digitalnega odtisa z izbrisom nepotrebnih datotek in podatkov iz naših elektronskih naprav, kot so recimo podvojene fotografije in videoposnetki. »Internet in podporni sistemi vsako leto proizvedejo devetsto milijonov ton ogljikovega dioksida. Obenem je devetdeset odstotkov ustvarjenih podatkov takoj odpadek, saj po njihovem nastanku v devetdesetih odstotkih primerov nikoli več ne dostopamo do njih,« je opozorila Katja Sreš iz društva Ekologi brez meja in dodala, da ogljični odtis spleta in podpornih sistemov predstavlja približno štiri odstotke svetovnih emisij toplogrednih plinov. »Predvideva se, da bo sektor IKT do leta 2030 porabil dvajset odstotkov celotne svetovne energije.« Ena izbrisana datoteka res ne bo rešila sveta, poudarja Katja Sreš, a skupen učinek vseh, ki to storijo, je ogromen.

Pogovorni večer s Tadejo Brankovič

Cerklje – Dramska skupina Pod stražo prihodnji petek ob 19. uri v Kulturnem hramu Ignacija Borštnika ob materinskem dnevu pripravlja pogovor z nekdanjo vrhunsko biatlonko in občanko Cerkelj Tadejo Brankovič. Obeta se zanimiv pogovor s štirikratno olimpijko, poslovno žensko in mamo, ki je nedavno izdala avtobiografijo Peta olimpijada. Prireditev bodo obogatili s kulturnim programom in slikovnim materialom.

Center slepih, slabovidnih in starejših Škofja Loka
Stara Loka 31, 4220 Škofja Loka

REDNA ZAPOSILITEV, PRIPRAVNIŠTVO, ŠTUDENSKO DELO

V Centru slepih, slabovidnih in starejših Škofja Loka zaposlimo sodelavke/ce:

- DIPLOMIRANA in SREDNJA MEDICINSKA SESTRA
- STREŽNICA in VARUHINJA
- BOLNIČAR in GOSPODINJA OSKRBOVALKA

Omogočamo tudi ŠTUDENSKO DELO in pripravništvo za SREDNJE MEDICINSKE SESTRE.

Za vse informacije in prijave smo vam na voljo na
tel. 031 742 019, e-pošta: zvonka.mur@css-sl.si

Začetek gradnje obvoznice

1. stran

»Ta obvoznica je temelj za nadaljnji razvoj infrastrukture v občini. Še v tem letu pričakujemo razpis za gradnjo komunalne in cestne infrastrukture skozi Skaručno, nato pa tudi podpis sporazuma o sofinanciranju obnove Brniške ceste od križišča v Vodica do brniškega gozda, načrtujemo pa tudi

varno povezavo s hodnikom za pešce in kolesarje od Vodice do Zapog,« je o načrtovanih projektih v prihodnjih letih še povedal vodiški župan.

Obvoznica mimo vodice je sicer del daljše povezovalne ceste Vodice–Mengeš–Želodnik. Po zagotovilih ministra Vrtočca je dokumentacija za gradnjo naslednjega odseka od Vodice čez

Komendo do Mengša že v pripravi. »Trebalo bi izvesti tudi presojo vplivov na okolje, kar je v pristojnosti ministrstva za okolje. Trudili se bomo, da ne bo zapletov in da bo čim prej sledila izdaja gradbenega dovoljenja,« je povedal Vrtovec, ki meni, da bi se po optimističnem scenariju gradnja obvoznice v Komendi lahko začela že konec prihodnjega leta.

Komendski župan Stanislav Poglajen sicer meni, da je začetek gradnje bolj realno pričakovati v letu 2024. »Postopki za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja s presojo vplivov na okolje so dolgotrajni in hitro se lahko kaj zaplete. A važno je, da se kolesje vrtil in da ta cesta tudi v Komendi postaja realnost,« je povedal.

Občina Kamnik praznuje

JASNA PALADIN

Kamnik – V Kamniku od ponedeljka, 14. marca, naprej poteka vrsta dogodkov, ki so del koledarja ob letošnjem občinskem prazniku. Najbolj slovesno bo v torek, 29. marca, na sam praznik, ko se bo praznovanje na Glavnem trgu začelo ob 16.30 s promenadnim koncertom Mestne godbe Kamnik, ob 17. uri bo proslava s položitvijo venca pred Maistrovim spomenikom, kjer bo kot slavnostni govornik spregovoril obrambni

minister mag. Matej Tonin, ob 18. pa se bo v Domu kulture Kamnik začela še osrednja proslava ob prazniku, na kateri bo župan Matej Slapar tudi podelil občinska priznanja.

Dogodki različnih društev in organizacij se bodo nato vrstili še vse do 9. aprila; občina pa pripravlja tudi nekaj uradnih odprtij novih pridobitev – novega pločnika v Volčjem Potoku, saniranega zemeljskega plazu v Špitaliču, parka v Šmarci in prenovljene atletske steze pri OŠ Marije Vere na Duplici.

Zelena osvetlitev: sporočilo za mir

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – V dnevi 17. marca, ko državni praznik ob dnevu sv. Patrika praznuje Irska, je Kamniti most nad Selško Soro, ki je prepoznavana škofjeloška mestna ikona in najstarejši ohranjeni most v Sloveniji, zeleno osvetljen.

Tako se Škofja Loka pridružuje pobudi Globalna ozelenitev (Global Greening), praznična zelena osvetlitev pa prinašala tudi mednarodno sporočilo solidarnosti. Letošnje sporočilo zelenih pomladnih luči je namreč upanje za mir in konec vojne v Ukrajini.

Za Škofjo Loko je to ob enem potrditev in

nadaljevanje dobrega kulturnega sodelovanja med občino in veleposlaništvom Irske v Ljubljani ter irskim veleposlanikom Mylesom Geiranom. V torek je Škofjo Loko obiskala državna ministrica za posebno izobraževanje in vključevanje Josepha Madigan. Ministrca si je v spremstvu veleposlanika Geirana in gostitelja župana Tineta Radinje ter pooblaščenca za mednarodno sodelovanje Mihe Ješeta ogledala Osnovno šolo Jela Janežiča, Vrtec Kamnitnik ter večgeneracijski center v nekdanji vojašnici, zvečer pa se je skupaj z gostitelji sprehodila še po zeleno osvetljenem Kamnitem mostu.

Kamniti most v Škofji Loki je te dni osvetljen v zeleno, v družbi Mihe Ješeta (levo) in župana Tineta Radinje (desno) pa sta si ga ogledala tudi irski veleposlanik Myles Geiran in Josepha Madigan. / Foto: Denys Shay

Rez potomke najstarejše trte

Kamnik – V Parku Evropa je v torek, 15. marca, kamniški viničar Miro Sanabor opravil rez potomke najstarejše vinske trte na svetu, ki tudi v Kamniku raste vse od leta 2006. Tradicionalnega dogodka sta se udeležila tudi župan Matej Slapar in vršilec dolžnosti direktorja Zavoda za turizem in šport Kamnik Luka Svetec. Miro Sanabor je ob tej priložnosti povedal mnogo zanimivega o obrezovanju trte in njeni vzgoji ter dejal, da je v lanskem letu trto dobrodu uničila toča, vsako leto pa obrodi vsaj nekaj grozdov.

Zbrani na rezu trte so tudi nazdravili.

Prednosti pridelave zelenjave v visokih gredah

Žiri – Društvo kmečkih žena Žiri in škofjeloška kmetijska svetovalna služba vabita v sredo, 23. marca, ob 15. uri v zadržni dom v Žireh na predavanje o prednostih pridelave zelenjave v visokih gredah. Ana Ogorelec, specialistka za zelenjadarstvo v Kmetijsko gozdarskem zavodu Ljubljana, bo predstavila različne postavitve visokih gred, odgovorila pa bo tudi na vprašanja, kaj saditi v visoke grede in kdaj, kakšne substrate uporabljati, kako zalivati, ali je smiselno segrevati prst ... Za udeležbo na predavanju so obvezne prijave, do ponedeljka, 21. marca, jih sprejema predsednica društva Francka Primožič na telefonskih številkah 04 519 18 40 ali 041 692 549.

Kljub zaključku sezone bodo progo še urejali

Rateče – Iz Nordijskega centra Planica so sporočili, da v soboto, 19. marca, uradno zaključujejo tekaško sezono v Planici. »Zahvaljujemo se vsem obiskovalcem Planice in ljubiteljem teka na smučeh – obiskavnost tekaških prog je bila v letošnji sezoni zares izjemna,« je sporočila Maja Kimovec iz Nordijskega centra Planica. Odločili pa so se, da bodo tekaško progo še vedno urejali do konca zime oziroma dokler bodo snežne razmere to dopuščale. Od nedelje, 20. marca, dalje bo uporaba tekaške proge brezplačna. Proga bo zaprta le v času svetovnega pokala v smučarskih poletih od četrтка, 24. marca, do nedelje, 27. marca. »V ponedeljek, 28. marca, pa jo bomo v največji možni meri zopet pripravili in tako urejali trikrat tedensko (konci tedna), dokler bo dovolj snega. Tudi v Tamar,« je še povedala Maja Kimovec.

O dopolnilnih dejavnostih na kmetiji

Kranj – Kmetijsko gozdarski zavod Kranj pripravlja v torek, 22. marca, ob 9. uri spletno predavanje o dopolnilnih dejavnostih, na katerem bodo predstavili razloge, zakaj se na kmetijah odločajo za dopolnilne dejavnosti, predpise, ki urejajo te dejavnosti, higienske zahteve za prostore, v katerih se izvajajo dejavnosti, mali obseg predelave lastnih kmetijskih pridelkov, prodajo majhnih količin živil, ... Kdor želi spremljati predavanje, naj za povezavo do portala Zoom pokliče na telefonski številki ali piše na e-naslova 04 511 27 01, vanja.bajd-frelih@kr.kgzs.si, 04 535 36 17, ana.beden@kr.kgzs.si.

Podaljšanje popolne zapore Snakovške ceste

Križe – Popolna zapora Snakovške ceste v Križah je podaljšana do 28. marca. Kot so pojasnili na občini, se je med izvajanjem del kljub vnaprejšnjim geotehničnim preiskavam izkazalo, da je teren zahtevnejši, kot je bilo predvideno, in da bodo potrebni dodatni posegi. Posledica tega je počasnejše napredovanje del. Do 28. marca bo popolna zapora Snakovške ceste do 19. ure, obvoz je na relaciji Križe–Zadruga–Naklo–Mlaka–Golnik–Senično. Od 28. marca do 27. maja bo delna zapora ceste, promet bo urejen izmenično enosmerno. V tem času je predvidena tudi krajša popolna zapora zaradi asfaltiranja.

ŠOLSKI CENTER

ŠKOFJA LOKA

Svet Šolskega centra Škofja Loka na podlagi sklepa z dne 28. 2. 2022 razpisuje prosto delovno mesto

RAVNATELJA/RAVNATELJICE

Srednje šole za lesarstvo, organizacijske enote
Šolskega centra Škofja Loka

Kandidat/-ka mora izpolnjevati splošne in posebne pogoje, skladno z Zakonom o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 47/15, 46/16, 49/16 – popr., 25/17 – ZVaj, 123/21, 172/21 in 207/21; v nadaljevanju ZOVFI), in sicer:

- imeti mora najmanj izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih za pridobitev izobrazbe druge stopnje, oziroma raven izobrazbe, pridobljene po študijskih programih, ki v skladu z zakonom ustreza izobrazbi druge stopnje, ter izpolnjuje druge pogoje za učitelja ali svetovalnega delavca na šoli, na kateri bo opravljal/-a funkcijo ravnatelja;
- imeti mora najmanj pet let delovnih izkušenj v vzgoji in izobraževanju ter naziv svetnik ali svetovalca oziroma najmanj pet let naziv mentor;
- imeti mora opravljen ravnateljski izpit oziroma si ga mora pridobiti v enem letu po začetku mandata;
- imeti mora pedagoške, vodstvene, organizacijske in druge sposobnosti za vodenje šole;
- pisno prijavo z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev in programom vodenja šole naj kandidat/-ka pošlje v **10 dneh** po objavi razpisa v zaprti ovojnici na naslov: **Svet javnega zavoda Šolski center Škofja Loka, Podlubnik 1 b, 4220 Škofja Loka** s pripisom: »Razpis za ravnatelja/-ico Srednje šole za lesarstvo«
- izbrani/-a kandidat/-ka bo imenovan/-a za pet let, začetek dela bo 1. 7. 2022 oziroma v skladu s sklepom imenovanja.

Kandidat/-ka se za razpisano mesto prijavi s pisno prijavo. K prijavi mora obvezno priložiti:

- program vodenja šole in kratek življenjepis,
- dokazilo o izobrazbi,
- dokazilo o nazivu,
- dokazilo o opravljenem strokovnem izpitu na področju vzgoje in izobraževanja,
- dokazilo o ravnateljskem izpitu ali izjavo, da si ga bo pridobil/-a v enem letu po začetku mandata,
- potrdilo, da ni bil/-a pravnomočno obsojen/-a zaradi naklepne kaznivga dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, na nepogojno kazen zopora v trajanju več kot šest mesecev, ki ne sme biti starejše od 30 dni in
- potrdilo, da ni bil/-a pravnomočno obsojen/-a zaradi kaznivga dejanja zoper spolno nedotakljivost in oziroma zoper kandidata ni bil uveden kazenski postopek za kaznivo dejanje zoper spolno nedotakljivost, ki ne sme biti starejše od 30 dni,
- potrdilo iz evidence izbranih obsodb, za kazniva dejanja zoper spolno nedotakljivost, ki ne sme biti starejše od 30 dni.

Delo na delovnem mestu ravnatelja se opravlja polni delovni čas.

Kandidat/ka naj posreduje tudi elektronski naslov za obveščanje med razpisnim postopkom in podaje morebitnega poziva za dopolnitev vloge.

Kandidati bodo pisno obvestilo o imenovanju prejeli v zakonitem roku.

Sprejem za paralimpijca Jerneja Slivnika

URŠA PETERNEL

Jesenice – V torek zjutraj se je s paralimpijskih iger v Pekingu vrnil parasmučar Jernej Slivnik s Hrušice. V veleslalomu je zasedel 13. mesto, v slalomu pa je v drugi vožnji odstopil, potem ko je bil na prvi progi deveti. Za našega edinega paralimpijca so po vrnitvi domov na Čufarjem trgu na Jesenicah pripravili sprejem, na katerem so Jeseničani Jerneju pokazali, kako zelo so ponosni nanj.

Kot je dejal 21-letni športnik, je s svojimi nastopi na Kitajskem zadovoljen, četudi je v slalomu odstopil, in verjame, da je to samo še ena stopnička v njegovi karieri.

Jesenice so ponosne na paralimpijca Jerneja Slivnika.

Nogometni derbi v drugi ligi jutri v Kranju

Domžale, Kranj – Konec tedna bodo nogometaši v Prvi ligi Telemach odigrali tekme 28. kroga. Že danes ob 17.30 se bo začela tekma v Domžalah, kjer se bosta pomerila Kalcer Radomlje in Bravo. Ekipa Domžal v nedeljo ob 15. uri gostuje v Stožicah, kjer se bo pomerila z Olimpijo. Ekipe v 2. SNL bodo odigrale tekme 21. kroga. Nogometaše Triglava čaka težak obračun z Nafto 1903. Tekma pod reflektorji nogometnega igrišča v Športnem centru Kranj se bo začela ob 20. uri. V nedeljo bodo nogometaši Rolteka Dob gostovali pri Rudarju Velenje. Tekme 16. kroga pa bodo konec tedna odigrali nogometaši v 3. SNL – zahod. Vsi predstavniki Gorenjske bodo igrali jutri, v soboto, tekme pa se bodo začele ob 15. uri. Na nogometnem igrišču Puštal v Škofji Loki je na sporedu gorenjski derbi med ekipama Arol Škofja Loka in Tinex Šenčur, nogometaši Eksista Žiri bodo na svojem igrišču stadiona Polje v Žireh gostili vodilno ekipo Brinje Grosuplje, nogometaši Šobca Lesce bodo na igrišču na Žagi gostili ekipo Brda, nogometaši Save Kranj pa bodo gostovali pri ekipi Elta Izola.

Zaključek sezone v telemark smučanju

Kranj – Od danes do nedelje bodo na Krvavcu tekme svetovnega pokala v telemarku. Danes bo tekmovanje v klasiku, kjer ne bomo imeli nobenega predstavnika. Jure Aleš bo na startu le jutri na sprintu in v nedeljo na paralelnem sprintu. Tako bo letos prvič na startu tekem za svetovni pokal, saj se je pred sezono odločil za krajši tekmovalni premor, z udeležbo na domačih tekmah pa napoveduje vrnitev v karavano najboljših.

DAN ZA ZMAGO
SOBOTA, 19.3.2022, 20.00
(NAVJIJAŠKA CONA SE ODPRE OB 18.30)
ŠPORTNI CENTER KRANJ
TRIGLAV KRANJ
-
NAFTA 1903
MERKUR domplan GRAZIA Gorenjski Glas

Praznik košarke na Podnu

S sobotno zmago nad Slovanom so si košarkarji LTH Castingsa že kolo pred končnico zagotovili prvo mesto po rednem delu tekmovanja, številni navijači pa so na parketu dvorane Poden pozdravili ekipo pokalnih državnih prvakinj do 13 let – mlade košarkarice Domela.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – Minula sobota je v škofjeloškem športnem hramu prinesla zanimiv košarkarski večer, saj je ekipa LTH Castingsa na derbiju 21. kroga v drugi slovenski ligi gostila moštvo Slovana.

Po polovici tekme je kazalo, da bo obračun napet in negotov do konca, toda domači košarkarji so v nadaljevanju predstavili v višjo prestavo ter s hitro in učinkovito igro povsem nadigrali goste, ki jih letos še

niso premagali. Tako je bil končni rezultat tekme 97 : 75 (18 : 22, 27 : 20, 30 : 15, 22 : 18).

Ob novi zmagi je Ločanom šel na roke tudi rezultat iz Nove Gorice, kjer so domačini premagali ekipo Trotov, kar je pomenilo, da je prvo mesto po rednem delu tekmovanja že krog pred koncem oddano LTH Castingsu. Ta bo imel tako v končnici, kjer se bodo varovanci Igorja Dolenca borili za vrnitev med elito, prednost domačega igrišča. Prva

Z učinkovito igro so košarkarji LTH Castingsa visoko premagali ekipo Slovana. / Foto: Tina Dokl

Mlade košarkarice Domela so navijačem ponosno pokazale zmagovalni pokal ter zaslužen torto. / Foto: Tina Dokl

domača četrtfinalna tekma bo v dvorani na Podnu na sporedu v nedeljo, 27. marca, ob 18. uri. Še prej Ločane jutri čaka gostovanje v Litiji.

Navijači pa so na sobotni tekmi med odmorom glasno zaploskali tudi mladi ekipi škofjeloških košarkaric. Selekcija deklet do 13 let, ki jo vodi Klavdija Oblak, je namreč prejšnji konec tedna osvojila naslov slovenskih pokalnih prvakinj.

Predsednik Košarkarskega kluba Škofja Loka Anže Kalan je čestital tako prvakinjam kot vodstvu mlade ekipe Domela, dekleta pa so si poleg pokala zaslužila tudi torto.

Na ledenih ploskvah vse bolj vroče

Hokejisti kluba SIJ Acroni Jesenice so četrtfinale Alpske hokejske lige začeli z zmago, v prvi tekmi polfinala Mednarodne hokejske lige pa je ekipa Hidrie Jesenice v Kranju premagala Triglav.

VILMA STANOVNIK

Jesenice, Kranj – Minuli torek so se začeli četrtfinalni obračuni v Alpski hokejski ligi (AHL). Hokejist moštva SIJ Acroni Jesenice so v dvorani Podmežakla gostili Gardeno. Varovanci Nika Zupančiča so bili boljši z rezultatom 4 : 0 ter v seriji na tri zmage prišli do pomembne prednosti. Druga tekma je bila včeraj zvečer v Italiji, tretja tekma pa bo jutri ob 18. uri v dvorani Podmežakla.

V torek zvečer je bila odigrana tudi prva tekma polfinala Mednarodne hokejske lige (IHL), in sicer med Triglavom in Hidrio Jesenice. V Kranju so bili boljši gostje, ki so zmagali z rezultatom 1 : 2. Druga tekma bo jutri v dvorani Podmežakla, začela pa se bo ob 14.30.

Iz Hokejske zveze Slovenije pa so ta teden sporočili,

da se je strokovnemu štabu selektorja Matjaža Kopitarja pridružil Tomaž Razingar, dolgoletni kapetan slovenske hokejske reprezentance. »Veselim se novega izziva v slovenski hokejski reprezentanci. S svojimi izkušnjami in hokejskim znanjem bom skušal pomagati ekipi, da se na domačem prvenstvu ponovno uvrsti v elitno skupino,« je ob tem povedal Tomaž Razingar, Matjaž Kopitar pa je pojasnil: »Tomaž Razingar bo imel kot dolgoletni kapetan naše najuspešnejše reprezentance pomembno povezovalno vlogo med trenerskim štabom in igralci. S svojimi izkušnjami pa bo lahko pomembno pomagal mlajšim igralcem, ki so na začetku reprezentančne poti.«

Sicer pa bo danes pomemben dan za organizatorje

Tomaž Razingar bo svoje bogate izkušnje sedaj delil tudi z reprezentanti. / Foto: Gorazd Kavčič

svetovnega prvenstva I. divizije v hokeju na ledu v Ljubljani, saj naj bi se pri Mednarodni hokejski zvezi (IIHF) odločili, kdo bo med 16 udeleženci svetovnega prvenstva elitne divizije na Finskem nadomestil Rusijo in Belorusijo. Obe reprezentanci je IIHF izključila zaradi ruske invazije na Ukrajino. Kot je potrdil predsednik

Hokejske zveze Slovenije Matjaž Rakovec, se lahko zgodi, da bosta med elito nastopili Francija in Avstrija, ki bi sicer morali igrati v Ljubljani. IIHF je že dvakrat odpovedala svetovno prvenstvo v Ljubljani. Slovenci bi morali s Francijo igrati v ponedeljek, 2. maja, z Avstrijo pa v drugem krogu v sredo, 4. maja.

Budno spremljajo razmere

Podjetja, ki so prisotna na Ruskem trgu, iščejo rešitve za čim bolj nemoteno poslovanje, razmere zaradi vojne v Ukrajini pa budno spremljajo tudi drugod.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kranj – Včeraj je minil že tretji teden od začetka ruske invazije v Ukrajini. Evropska unija pa je v teh dneh sprejela že četrti sveženj sankcij zoper Rusijo. Sankcije in ostalo dogajanje, povezano z vojno v Ukrajini, pa negativno vplivajo tudi na poslovanje slovenskih podjetij, ki so prisotna na ruskem trgu in se sedaj prilagajajo spremenjenim razmeram. Več kot 140-milijonski trg je namreč tudi za slovenska podjetja precejšnjega pomena.

Težave zaradi omejitve poslovanja nekaterih ruskih bank v Heliosu premoščajo s preusmeritvijo na druge banke.

Po podatkih portala Izvozno okno Javne agencije Spirit Slovenija se vrednost blagovne menjave med državama v zadnjih letih giblje okoli 1,2 milijarde evrov, pri čemer je pomemben presežek slovenskega izvoza nad uvozom. V minulem letu so slovenska podjetja v Rusijo izvozila za 854 milijonov evrov blaga (od tega 39 odstotkov farmacevtskih proizvodov), uvozili pa smo ga za 352 milijonov evrov.

Poslovanje še mogoče

Med podjetji, ki poslujejo z Rusijo, je tudi Kansai Helios, ki deluje tudi na območju širše Gorenjske. Ob eskalaciji razmer so ustavili vse odpreme v Rusijo in Ukrajino. Kot pravijo, imajo sicer v obeh državah proizvodni enoti, prodaja na ruskem in ukrajinskem trgu pa predstavlja deset

Foto: Gorazd Kavčič

Tudi v Heliosu se prilagajajo spremenjenim razmeram zaradi vojne v Ukrajini.

odstotkov celotne prodaje skupine. »Vsa prodaja naših podjetij iz Evrope v Rusijo poteka v evrih. Prodaja našega podjetja v Rusiji pa je seveda nominirana v rubljah, saj je to edina valuta, v kateri so možne transakcije znotraj Rusije, vendar imamo tudi v tem primeru določene valutne klavzule, ki zmanjšujejo valutna tveganja. Izvozno poslovanje v Rusijo imamo zavarovano preko zavarovalnice po pogojih pred krizo,« so nam pojasnili.

Dodajajo še, da imajo zaradi omejitve poslovanja oz. sankcij nekaterih bank nekateri njihovi partnerji težave pri izvajanju operacij s tujino. »Težave trenutno premoščajo s preusmeritvijo poslovanja na druge banke, ki niso predmet sankcij, kar terja določen čas, vendarle pa je poslovanje s tujino še vedno mogoče.« Dogajanje glede blokade ruskih bank

v sistemu Swift sicer skrbno spremljajo, in kot pravijo, bi lahko širitev nabora ali popolna blokada ruskih bank pomembno vplivala na plačila iz te države.

V minulem letu so slovenska podjetja v Rusijo izvozila za 854 milijonov evrov blaga, uvozili pa smo ga za 352 milijonov evrov.

Kriza v Ukrajini vpliva tudi na evropski trg. Gospodarstvenike predvsem skrbi zanesljivost oskrbe z energijo, ob že tako pereči energetski krizi, ki jo spremljamo v zadnjih mesecih. Poslovanje podjetij na evropskih trgih pa za zdaj vendarle poteka dokaj nemoteno.

S Skupine SIJ so nam sporočili, da se kljub geopolitičnim kriznim razmeram na evropskem trgu trend

novih naročil ne zmanjšuje. »Stanje naročil v vseh jeklarskih programih je ugodno in proizvodne zmogljivosti v vseh družbah Skupine SIJ so polno zasedene do konca aprila. Na nekaterih programih, kot so na primer nerjavna debela pločevina v SIJ Acroniju, pa celo do julija,« so zapisali. Dodajajo pa, da občutno višje cene surovin in energentov ter nestabilne situacije na nabavnem trgu surovin zahtevajo preiščeno sprejemanje ustrezne politike oblikovanja prodajnih cen njihovih jeklarskih izdelkov in previdnost pri sprejemanju novih naročil. »Dnevno spremljamo dogajanje na evropskem in globalnem trgu, naši prodajniki so redno v stiku s ključnimi kupci, da skupaj poiščemo obojestransko ugodno rešitev in tudi tokrat dokažemo, da smo zanesljiv poslovni partner,« pravijo v SIJ.

Podjetje je v treh državah do danes izdalo že več kot 570 kvalificiranih digitalnih potrdil. Poleg Halcoma sicer digitalna potrdila pri nas izdaja jo še Center vlade za informatiko (SIGEN-CA), Nova Ljubljanska banka in Pošta Slovenije.

Družba, ki je danes v rokah ameriškega podjetja Emphasys Software, zaposluje 146 ljudi, od tega 96 v Sloveniji, preostale pa na lokacijah v Beogradu in Sarajevu. Njihove e-bančne rešitve uporablja več kot 250 tisoč podjetij, ki opravijo 13 milijonov plačil mesečno, in sicer v skupni vrednosti štiriideset milijard evrov.

DOBRO JE VEDETI

Višja splošna olajšava in višje neto plače

Najpomembnejša sprememba zakona o dohodnini je postopno zvišanje splošne olajšave.

CVETO ZAPLOTNIK

Državni zbor je prejšnji petek s 45 glasovi za in 40 glasovi proti sprejel spremembe in dopolnitve zakona o dohodnini. Če se ne bo nič zapestlo, bodo spremembe objavljene v uradnem listu prihodnji teden in bodo začele veljati en dan po objavi. Ta teden namreč poteka sedemdnevno obdobje, v katerem lahko državni svet izglasuje odločilni veto. Če bi se to res zgodilo, bi državni zbor moral o noveli zakona ponovno glasovati in za sprejetje zagotoviti absolutno večino, to je 46 glasov. Zakonske spremembe bodo uporabljali retroaktivno, torej od 1. januarja letos dalje.

Najpomembnejša zakonska sprememba je postopno zvišanje splošne dohodninske olajšave. Olajšavo naj bi s sedanjih 3500 evrov v štirih letih dvignili na 7500 evrov. Letos naj bi olajšava znašala 4500 evrov, prihodnje leto 5500 evrov, v letu 2024 6500 evrov in v letu 2025 7500 evrov. Kaj to konkretno pomeni? Prejemniki minimalne neto plače naj

bi torej že letos na letni ravni prejeli 160 evrov oziroma na mesec dobrih 13 evrov več, v letu 2025 pa na leto 640 evrov oziroma na mesec dobrih 53 evrov več. Prejemniki povprečne neto plače bi letos prejeli na letni ravni 260 evrov in na mesečni ravni skoraj 22 evrov več, čez tri leta pa na leto 1000 evrov več, kar na mesec pomeni za dobrih 83 evrov višjo plačo.

Spremenjeni zakon ponovno uvaja usklajevanje olajšav in neto letnih davčnih osnov v dohodninski lestvici s stopnjo inflacije. Ministrstvo za finance bo usklajevanje izvedlo na podlagi oktobrske letne inflacije, tako da bo ob koncu leta že lahko objavilo novo lestvico in zneske olajšav za prihodnje leto. Letos bo usklajitev izjemoma izvedlo kasneje, po objavi zakona v uradnem listu. Dohodninska lestvica se bo spremenila le v najvišjem, petem razredu, v katerem se bo stopnja obdavčitve znižala s 50 na 45 odstotkov. V ta razred sodijo prejemniki plač, ki imajo neto letno davčno osnovo 72.000 evrov ali več.

Ustavno sodišče zadržalo izvajanje zakona

Ljubljana – Ustavno sodišče je ugodilo zahtevi bank, da začasno, do končne odločitve, zadrži izvajanje zakona o omejitvi in porazdelitvi valutnega tveganja med kreditodajalci in kreditorejmalci kreditov v švicarskih frankih. Kot je znano, je pobudo skupaj z oceno ustavnosti zakona na ustavno sodišče vložilo deset bank, ki menijo, da je zakon v več pogledih neustaven in da med drugim retroaktivno posega v že sklenjena pogodbeno razmerja.

Teden izobraževanja o finančah

Ljubljana – Prihodnji teden bo svetovni teden denarja oziroma svetovni teden izobraževanja o finančah, kot smo ga poimenovali v Sloveniji. Ob tej priložnosti so v Banki Slovenije pripravili vrsto delavnic in izobraževanj tako za odrasle kot tudi otroke. Prihodnjo sredo ob 17. uri pripravljajo tudi voden ogled Muzeja Banke Slovenije. Podrobnosti o dogodkih in delavnicah so na voljo na spletni strani Banke Slovenije.

Trideset let digitalizacije

Halcom je eden od pionirjev razvoja digitalnih storitev za finančne ustanove.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Tridesetletnico delovanja v teh dneh praznuje podjetje Halcom, eden od pionirjev razvoja digitalizacije storitev za finančne ustanove v osrednji in jugovzhodni Evropi. Njegovi začetki segajo v leto 1992, ko je podjetje osnoval Matjaž Čadež. Že kmalu po ustanovitvi so z danskim partnerjem postavili prvi internetni

sistem Telekom Slovenije – Siol ter kmalu nato začeli razvoj plačilnih sistemov pri nas, za banko NLB pa so razvili prvo elektronsko banko na slovenskem trgu, ki je bila hkrati tudi prva elektronska banka na svetu, ki je delovala na varen način z uporabo tehnologije PKI na pametnih karticah.

Eden od pomembnih mejnikov je predstavljala ustanovitev certificirane

agencije za izdajanje digitalnih potrdil. Če ne prej, smo se z digitalnimi potrdili in njihovo uporabo dobro spoznali v času epidemije, ko smo s tem orodjem dostopali do covidnih »zelenih« potrdil. Orodje pa je tudi sicer nujno za varno elektronsko podpisovanje dokumentov in je v času, ko do vse več upravnih storitev dostopamo po digitalnih poteh, vse bolj nujen.

Šofer avtobusa (m/ž)

Kraj zaposlitve: Celovec/Klagenfurt

Vaše novo delo v Avstriji!

Za linijski promet v Celovcu iščemo več **šoferjev avtobusa (m/ž)**. Pogoji: **voziško dovoljenje kategorije D**, delovne izkušnje in znanje nemščine. **TAKOJ SE PRIJAVITE!**

Zasluzek: najmanj 13,52 EUR bruto na uro

klagenfurt@akzente-personal.at
Tel. +43 463 59 53 83
www.akzente-personal.at

AKZENTE Personal
Wir arbeiten sicher. Seit 1995.

Z menjavo ni treba hiteti

SIMON ŠUBIC

Kranj – Od torka naprej uporaba zimske opreme na vozilih ni več obvezna, vendar pa inštruktorji varne vožnje AMZS svetujejo, da z menjavo ne hitite, saj je vreme nepredvidljivo in tudi spomladi lahko preseneti sneg. Če pa se za menjavo v teh dneh vendarle že odločite, bodite ob poslabšanju vremena odgovorni in se z letnimi pnevmatikami ne odpravljate na zasneženo ali poledenelo cesto. »Suho ali mokro voznišče, to prepozna vsak. Vendar so temperature tiste, ki

prinašajo različno zahtevne izzive. Pri temperaturah od nič do sedem stopinj Celzija svoje 'delo' učinkoviteje opravijo zimske pnevmatike, pri okoli sedmih stopinjah so si kar enakovredne, pri višjih temperaturah pa so letne pnevmatike učinkovitejše. In ti različni vremenski, s tem pa tudi vozniki pogosto se nam lahko zgodijo v enem dnevu, saj se temperature od jutra čez dan do poznih večernih ur izrazito spreminjajo, tudi do deset ali več stopinj Celzija,« je razložil inštruktor varne vožnje AMZS Brane Legan.

Prehitro pripeljal v ovinek

Lahovče – Na cesti med Nasovčami in Lahovčami se je v sredo dopoldan zgodila prometna nesreča, v kateri so bili udeleženi vozniki treh osebnih vozil. Po ugotovitvah policije je do prometne nesreče prišlo, ker je voznik, ki je vozil v smeri Lahovč, zaradi neprilagojene hitrosti na koncu ovinka zapeljal na nasprotno stran ceste in čelno trčil v vozilo, ki je pripeljalo nasproti. Povzročitelj se je huje poškodoval, njegovo zdravje je ogroženo in so ga s helikopterjem odpeljali v ljubljanski klinični center. Drugi voznik se je lažje poškodoval. V odpadle dele vozil je trčil še voznik, ki je pripeljal za vozilom slednjega.

Ni vse zlato, kar se sveti

Kranj – V Kranju so policisti pred dnevi preverjali prijavo o sumljivih in vsiljivi prodaji na javnem kraju. Udeleženi naj bi bili tujci, ki pa jih niso izsledili. Policisti opozarjajo na previdnost pri tovrstnih stikih in na skrb za lastnino. Izdelki morda niso to, za kar jih prodajalci predstavljajo, sumljiva sta lahko njihova kvaliteta in izvor.

Na Prebačevem zagorel hlev

V sredo dopoldne je zgorelo ostrežje gospodarskega poslopja na kmetiji Novak na Prebačevem. Živino so pravočasno spravili na varno.

SIMON ŠUBIC

Prebačevo – V sredo dopoldne so se kranjskim poklicnim gasilcem in prostovoljnimi gasilcem na južnem delu občine Šenčur oglasili pozivniki zaradi velikega požara na gospodarskem poslopju – hlevu na kmetiji Novak na Prebačevem. Klicu na pomoč se je odzvalo več kot devetdeset gasilcev iz Gasilsko reševalne službe (GARS) Kranj ter prostovoljnih gasilskih društev Prebačevo - Hrastje, Šenčur, Voklo, Voglje in Trboje, ki jim je uspelo požar omejiti v približno eni uri. Nastala je velika gmotna škoda na poslopju, so pa rešili vso živino v hlevu. Prav pri reševanju krav so se po

podatkih policije tri osebe nadihale dima, zanje pa so poskrbeli reševalci Nujne medicinske pomoči Kranj.

Kranjski poklicni gasilci za prihod na kraj požara potrebovali približno enajst minut, kar je več kot običajno. »Res je, voznja iz Kranja do Prebačevega je bila nekoliko daljša, saj je glavna cesta v vasi zaprta zaradi gradnje kanalizacije in smo se morali do kmetije pripeljati po poljski poti,« je razložil vodja intervencije Tomaž Novak, sicer vodja tretje izmene v GARS Kranj. Ob prihodu prvih gasilcev je bil požar razvit že po vsej strehi gospodarskega poslopja, je povedal Novak. Ker so domači tudi s pomočjo delavcev

Po ugotovitvah policije je zagorelo zaradi samovžiga sena.

Gorenjske gradbene družbe vso živino že spravili iz hleva, so se takoj lotili gašenja in rdečega petelina razmroma hitro ukrotiti. »Ostrežje je v celoti zgorelo, ni pa

bilo škode na mehanizaciji. Zaradi velike količine porabljenih vode je namočilo tudi mlekarno,« je pojasnil Novak. Intervencija je bila sicer končana šele okoli 18. ure, saj so gasilci še dolgo odstranjevali seno, skupaj z domačimi in sovaščani pa so se takoj tudi lotili čiščenja požarišča.

»Ob tem neljubem dogodku bi se rad zahvalil vsem za nesebično pomoč pri reševanju živine in gašenju požara. Občina Šenčur bo prizadeti družini finančno pomagala, obenem pa gre zahvala tudi vsem tistim, ki boste v prihajajočih dneh pomagali pri odstranitvi posledic požara,« se je na Facebooku zahvalil šenčurski župan Ciril Kozjek.

S Policijske uprave Kranj so po opravljenem kriminalističnem pregledu kraja požar sporočili, da je po vsej verjetnosti zagorelo zaradi samovžiga bale sena.

Pri gašenju in kasnejšem čiščenju je sodelovalo več kot devetdeset gasilcev. / Foto: Simon Šubic

Motoristi so na cesti najbolj ranljivi

Ta teden poteka nacionalna preventivna akcija za večjo varnost motoristov, s katero je Agencija za varnost cestnega prometa začela novo kampanjo Na cesti nisi nepremagljiv. Si najbolj ranljiv.

SIMON ŠUBIC

Ljubljana – »Kampanja nosi sporočilo, da motoristi na cesti niso nepremagljivi, temveč so najbolj ranljivi. Motoriste pozivamo, naj vožnjo prilagodijo svojim sposobnostim obvladovanja motorja, ki najverjetneje niso na ravni lanske jeseni. Zato je pred sezono priporočljiv obisk naših webinarjev in praktičnih usposabljanj, ki bodo potekala v aprilu in maju. Motoristična sezona naj ne pomeni sproščanja adrenalina, preizkusa zmogljivosti motornega kolesa in svojih sposobnosti na cesti, ampak predvsem varno uživanje v vožnji,« je

dejal Jože Hribar, direktor Agencije za varnost cestnega prometa. Kot je poudaril, je v zadnjih petih letih na slovenskih cestah življenje izgubilo 125 voznikov enoslednih motornih vozil, skoraj tisoč pa jih je utrpelo hude telesne poškodbe.

Motoriste, ki jih je v Sloveniji vsako leto več (lani je bilo v Sloveniji več kot 136 tisoč enoslednih motornih vozil), pozivajo k previdnosti na cesti. Lani so policisti obravnavali 1.056 prometnih nesreč z udeležbo voznikov enoslednih motornih vozil oz. 17 odstotkov več kot v letu 2020. Umrlo je 33 voznikov, vsi so bili moški. Delež med vsemi umrlimi

udeleženci v prometnih nesrečah je znašal kar tretjino, največ med vsemi kategorijami udeležencev; 61 odstotkov motoristov je nesrečo, v kateri so izgubili življenje, tudi povzročilo, kar je sicer najmanj v zadnjem petletnem obdobju.

Značilno za prometne nesreče motoristov je, da se pripetijo predvsem v toplih mesecih oz. v času motoristične sezone med aprilom in oktobrom, največkrat med petkom in nedeljo. V zadnjih petih letih je bilo največ povzročiteljev prometnih nesreč v starostni skupini med 35. in 44. letom. Kot glavna vzroka za nastanek prometne nesreče

izstopata neprilagojena hitrost in nepravilna stran ali smer vožnje, ki sta v zadnjih petih letih zakrivila smrt 83 udeležencev. V zadnjih dveh letih se je povečalo tudi število povzročenih prometnih nesreč s smrtnim izidom motoristov, ki so bili brez vozniškega dovoljenja in ki so imeli staž do pet let. Povzročili so 21 smrtnih prometnih nesreč. Močno se je v zadnjih letih povečal tudi delež alkoholiziranih motoristov, ki so povzročili smrtno prometno nesrečo.

Radoš Vidmar, namestnik vodje Urgentnega kirurškega bloka ljubljanskega kliničnega centra, pa je opozoril, da je med sprejetimi

Motoristi naj vožnjo prilagodijo svojim sposobnostim obvladovanja motorja, ki na začetku sezone verjetno niso na ravni lanske jeseni, pozivajo odgovorni. / Foto: Gorazd Kavčič

poškodovanimi motoristi največ nesreč motoristov, ki so se poškodovali brez trčenja. »Gre za težje poškodbe glave, trebuha, prsne gata, odtrganine ... Število poškodovanih se je lani

žal spet povečalo. Želimo si, da bi se trend poškodovanih motoristov obrnil. Razumevamo veselje in užitek motoristov, vendar naj ne pozabijo, da je varnost na prvem mestu.«

GGG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
ZGODBE
RAZGLLED

Na pot le z dokumenti

Ukrajino je po zadnjih podatkih zaradi ruske invazije zapustilo že več kot tri milijone ljudi. Med njimi sta tudi Vira Kutyrova in Karina Ahalarova iz Harkova, ki sta s svojimi otroki začasno namestitev našli v Kranju.

MATEJA RANT

Vira Kutyrova se je s sinovoma, osemletnikom in štirinajstletnikom, na pot z vlakom iz Harkova odpravila 3. marca, dan kasneje pa tudi Karina Ahalarova s hčerama, starima 16 in 18 let. V Slovenijo sta prišli 7. marca, na predvečer praznika žensk, zato ju je njun znanec, ki že 15 let živi v Sloveniji, pričakal z velikima šopkoma rož. Z ženo namreč delata kot prostovoljca, zato sta posredovala, da bi jima poiskali varno namestitev v Sloveniji. Pri tem sta se povezala s Kranjčanom Juretom Kristanom, ki nam je pomagal tudi pri prevajanju ob našem srečanju. Skupaj so našli družino Marije Varjačič, ki jima je prijazno odstopila svoj dom. »Sicer ga ta čas prodajajo, a je Marija Varjačič sinovoma predlagala, da še počakajo in nam omogočijo začasno namestitev. Zelo sva ji hvaležni,« sta poudarili Vira Kutyrova in Karina Ahalarova.

Moža se borita v Ukrajini

Veselista, da so njuni otroci zdaj na varnem, a v Ukrajini sta ostala njuna moža in starejši sorodniki. Za odhod sta se odločili ravno deseti dan agresije, ko je mesto Harkov zapuščalo največ ljudi, razloži Vira Kutyrova. »Ves čas so nam govorili, naj potrpimo deset dni, potem je prišlo novih deset dni, ko bi bilo treba potrpeti.

Begunki iz Ukrajine Karina Ahalarova in Vira Kutyrova sta začasno namestitev našli pri družini v Kranju.

A v zaklonišču je bilo zelo tesnobno za otroke, niso več zdržali, imeli so občutek, da se dušijo. Takrat sem začutila, da je čas, da odidemo.« Problem je bilo najti že prevoz do železniške postaje, saj so mnogi izkoristili razmere in postavili zelo visoke cene. »Obenem pa so nas ves čas obstreljevali.« Rešil jih je prostovoljec, ki je dostavljal hrano in je posameznikom samo za ceno bencina omogočil, da so prišli do železniške postaje. Tam se je začela nova agonija, saj je bilo nemogoče priti

do kakršnihkoli informacij, vladal je popoln kaos, po mestu so odmevale eksplozije. »Po peronih smo iskali vlak za Lvov. Ker moškimi ni dovoljeno oditi iz države, je bila postaja polna žensk z majhnimi otroki. Ljudje so pritiskali z vseh strani, zato smo doživeli, da so koga kar pregazili,« sta opisali svojo izkušnjo in nadaljevali: »Bilo je grozno, a tudi vrniti se nisi mogel, ker so od zadaj že pritiskale nove množice.« Na mesto na vlaku so povsem premočeni z nogami v lužah čakali po pet, šest

ur. Na pot sta se odpravili brez kovčkov, s sabo sta vzeli samo vodo, dokumente in obleko, ki sta jo imeli na sebi. »V kupe se je nagnetlo tudi po dvanajst ljudi, zato so kovčke metali kar skozi okno, saj en kovček vzame prostor dvema človekoma.« Zato sta bili še toliko bolj veseli prijaznega sprejema pri družini v Kranju, ko ju je v stanovanju čakala hrana, Marija Varjačič jima je celo spekla potico za dobrodošlico, zjutraj pa so jima prinesli tudi oblačila, knjige, igre ...

Kljub toplemu sprejemu pa Vira Kutyrova prizna, da je njena duša ostala v Harkovu, ob njenih bližnjih, ki ne želijo zapustiti doma; nekatere je strah že poti do železniške postaje, ker mesto ves čas obstreljujejo. »Mnogo starejših noče oditi, želijo ostati skupaj z znanci. Ko imajo elektriko, da lahko napolnijo telefone, poskušamo navezati stik. Ljudje zdaj zelo pazijo drug na drugega in si pomagajo.« Ker v Harkovu ves čas bombardirajo tudi stanovanjske predele, se vsak dan sprašujeta, kaj je z njunima domovoma. »Samo včeraj (v torek, op. a.) je bilo uničenih šeststo hiš. V pogovoru s sosedi sem izvedela, da naša hiša še stoji,« ostaja polna upanja Vira Kutyrova. »Vsi verjamemo, da se bomo vrnili, zelo radi bi mesto spet obnovili,« nam zaupata in že takoj izrazita dvom, da bi se to lahko zgodilo zelo kmalu. »Vprašanje je, kako bo tudi po končanju spopadov v mestu – ali bo še vedno nevarno zaradi min, kasetnih bomb ...« razmišljata in v njunem glasu je mogoče začutiti neskončno žalost, še zlasti ko se spomnita, kako lepo mesto je bilo Harkov pred vojno. »Gorki park, Trg svobode, pa univerza, filharmonija, gledališče, to so same zelo lepe stavbe,« kar oživi Vira Kutyrova. Čuti se dolžno, pravi, da pomaga obnoviti mesto, v katerem živi že četrta generacija njene družine. »Vse bo odvisno od tega, kakšno oblast

bomo dobili, kakšno državo bodo ustvarili po vojni.« Če je pred vojno podpora sedanjemu predsedniku Volodimirju Zelenskemu upadala, mu je zdaj naklonjenih vse več prebivalcev. Prepričani sta, da Ukrajinci nikoli ne bi sprejeli proruskoga predsednika. »Še rusko govoreči Ukrajinci zdaj v znak protesta govorijo ukrajinsko.« Žal jima je le, da celo njuni sorodniki, ki živijo v Rusiji, nasedajo tamkajšnji propagandi. »Našim sorodnikom v Rusiji smo glasno dopovedovali, da nas ni treba osvobajati, da živimo srečno. A jim že osem let 'perejo možgane', da je Donbas ruski, da Ukrajina kot taka ne obstaja ...«

Tudi sami zdaj želita pomagati beguncem

Ta čas si v Sloveniji urejata dokumente za začasno mednarodno zaščito. Njuni otroci bodo začeli obiskovati slovensko šolo, v nogometnem klubu Triglav pa so sinovoma Vira Kutyrove omogočili, da brezplačno trenirata pri njih. »Ob prihodu so nam prostovoljci nudili tudi psihološko pomoč,« sta iskreno hvaležni za vse. Kot pravita, se bosta zdaj tudi sami poskušali aktivno vključiti v pomoč beguncem, učita se že slovenski jezik. Radi bi se sicer čim prej vrnili domov, a če to ne bo mogoče, si bosta v Sloveniji poskušali najti tudi kašno delo, nam še zaupata ob koncu pogovora.

Kultura

V Kranju je na ogled razstava likovnih del Jožeta Tisnikarja (1928–1998). **Stran 14**

Zgodbe

Peter Hawlina se že vrsto let ukvarja z raziskovanjem sorodstvenih vezi. **Stran 15**

Zanimivosti

Pismo, ki smo ga prejeli v uredništvo, je združilo sorodnike rodbine Umnik. **Stran 16**

Od petka do petka

Predsedniki vlad Slovenije, Poljske in Češke Janez Janša, Mateusz Morawiecki in Petr Fiala so se v torek srečali z ukrajinskim predsednikom Volodimirjem Zelenskim.

Obrambni minister Matej Tonin je pojasnil, da je Slovenija zaradi strmoglavljenega drona v Zagrebu zelo povečala svojo pripravljenost. / Foto: Tina Dokl

Predsednik republike Borut Pahor je na drugo obletnico prve smrti zaradi covid-19 v Sloveniji položil venec k spominski vrbi. / Foto: Nebojša Tejić (STA)

Trojica z Janšo z vlakom v oblegani Kijev

SIMON ŠUBIC

Izraz podpore ukrajinskemu boju

Predsednik vlade Janez Janša se je v torek skupaj s poljskim predsednikom vlade Mateuszom Morawieckim in češkim predsednikom vlade Petrom Fialo z vlakom odpeljal v Kijev, kjer so na srečanju z ukrajinskim predsednikom Volodimirjem Zelenskim in ukrajinskim predsednikom vlade Denysom Shmyhalom izrazili solidarnost in podporo Ukrajini, ki je v vojni z Rusijo. Zavzeli so se tudi za to, da Ukrajina čim prej dobi status države kandidatke za članstvo v Evropski uniji in čim prej tudi postane članica. »Tukaj smo, ker občudujemo vaš pogum in borbenost, s katero uničujete mit o nepremagljivi ruski vojski. Tukaj smo, ker je vaš boj tudi naš boj in ker ne branite le ozemlja Ukrajine, temveč branite nekaj, kar imenujemo temeljne evropske vrednote, to so svoboda, demokracija in pravica vsakega, da izbere svojo državo,« je na novinarski konferenci po srečanju dejal Janša. »Delamo vse, da vam pomagamo, da pomagamo beguncem iz Ukrajine, in zavedamo se, da je treba Ukrajini pomagati tudi z orožjem, zato da se bo Ukrajina lahko

branila na zemlji, na nebu in na morju,« je tudi povedal in dodal, da Evropska unija enotno podpira ukrajinski boj in suverenost. »In to je nekaj, kar je bilo doseženo v zelo kratkem obdobju v primerjavi s podobnimi situacijami v zgodovini.« »Vaš obisk v Kijevu v tem težkem času za Ukrajino je močan znak podpore. To resnično zelo cenimo,« pa je na srečanju povedal Zelenski.

Slovenija zaradi drona povečala pripravljenost

Po incidentu z dronom ruske izdelave, ki je v noči na petek iz Ukrajine preletel vsaj tri članice zavezništva Nato in nazadnje strmoglavil v Zagrebu, je slovenski obrambni minister Matej Tonin povedal, da je Slovenija »zelo povečala pripravljenost«. Kot je pojasnil, so bila vojaška letala v najvišji stopnji pripravljenosti, Slovenija pa se bo v podobnih primerih nemudoma odzvala. »Mislim, da se v zgodovini Republike Slovenije še ni zgodilo, da bi piloti naših vojaških letal neposredno sedeli v letalu v najvišji stopnji pripravljenosti in čakali na to, da poletijo,« je v sredo povedal Tonin na novinarski konferenci ob koncu izrednega zasedanja obrambnih ministrov Nata v Bruslju. Razložil je še, da

so v državah, ki jih je preletel brezpilotni letalnik, zaznali, da je bil označen kot odsev pri radarski sliki oz. t. i. lažna sled. Zavezništvo je zato že spremenilo pristop, tako da morajo sedaj letala posredovati nemudoma tudi taktik, ko gre za odsev, je pojasnil. Še vedno sicer ni jasno, ali je bil letalnik last ruskih ali ukrajinskih sil.

Trgovci: Hrane ne bo zmanjkalo

V Trgovinski zbornici Slovenije so se na zaskrbljene zapise, da naj bi bile v luči vojne v Ukrajini v posameznih trgovinah police z živili hitro izpraznjene, odzvali z zagotovilom, da je hrane v Sloveniji dovolj, oskrbne verige pa delujejo nemoteno. Prav tako zatrjujejo, da informacija o praznih policah v trgovinah ne drži. Trgovci so namreč v sklopu izvedene ankete zbornici sporočili, da je oskrba s hrano ter drugimi produkti nemotena in poteka povsem običajno. Zalog je prav tako dovolj. »Lahko se resnično zgodi, da je kakšna polica za krajši čas tudi prazna, ker je ni mogoče takoj ponovno zapolniti, a le za to, ker vsako blago potrebuje nekaj časa na poti od skladišča do police,« je poudarila Mariča Lah, predsednica trgovinske zbornice. Narava oskrbnih verig pri

trgovcih z živili je, da dobave potekajo dnevno. Kadar določenega izdelka zaradi povečane količine nakupov zmanjka, ga trgovci v najhitrejšem možnem času, običajno še isti ali pa naslednji dan, spet postavijo na police, poudarjajo v zbornici, kjer trgovinsko panogo v Sloveniji ocenjujejo kot robustno, odporno, močno in dobro delujočo, kar se je potrdilo tudi v zadnjih dveh letih med epidemijo covid-19. Vsakršna skrb, da bi lahko v Sloveniji zmanjkalo živil in drugih osnovnih potrebščin, je popolnoma odveč, so poudarili.

Pahor k spominski vrbi položil venec

Predsednik republike Borut Pahor je v ponedeljek, na dan, ko sta minili dve leti od prve smrti osebe s covidom-19 v Sloveniji, v Parku Mihe Potočnika na ljubljanskih Žalah položil venec k spominski vrbi. Vrbo so kot simbol žalovanja in sočutja do svojcev preminulih zaradi covid-19 posadili 14. marca lani, ko je bila na Žalah posebna žalna slovesnost v spominu na vse preminule zaradi covid-19. Epidemija novega koronavirusa je v dveh letih v Sloveniji terjala več kot 6400 življenj, hospitaliziranih pa je bilo okoli tri-deset tisoč bolnikov.

Slovinci v zamejstvu (842)

Družabna sobota na Radišah

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Pretekla sobota je bila na Radišah (Radsberg), v dvojezični vasi na sedemsto metrov visoki planoti na južni strani Celovca, sončen dan, kar za kraj, ki slovi na Korškem kot eden tistih, v katerih najpogosteje sijaje sonce, ni nič neobičajnega. Bila pa

Ogris iz Tuc (Tutzach) in Veroniko Lampichler z Radiš. Leni in Veronika sta se odločili, da bosta s svojimi tudi pikantnimi jedmi in sladkami prikazali svoje kuharsko znanje in svoje izdelke dali v pokušino obiskovalcem. »Pri kosilu smo se malo

Tomaž Ogris iz Tuc, ki je s starimi fotografijami iz svojega bogatega arhiva vrnil občinstvo v stare, za Radiše in Radišane ne vselej prijazne čase. Še posebno na čase pred osemdesetimi leti, ko so morale številne slovenske družine z Radiš in

Leni Ogris (levo) in Veronika Lampichler pred začetkom kulinaričnega popoldneva / Foto: Jože Košnjek

V župnijski cerkvi v Št. Primožu v Podjuni so v nedeljo, 13. marca, priredili dobrodelni koncert za pomoč Ukrajini. Zanj so imeli še poseben razlog. Slovensko kulturno društvo prijateljuje z ukrajinskim pevskim zborom Cantus.

je nekaj posebnega, saj so na dve prireditvi v kulturni dom vabili člani domačega Slovenskega kulturnega društva. Ob dveh popoldne se je v kletnem prostoru zbralo kar nekaj radiških deklet in žena, ki so pri kuhi spodbujala domačinki Leni

'šparali', da bomo lahko tukaj pokusili Lenine in Veronikine dobrote,« mi je povedala ena od njih. Na začetku kuhe je bilo možakarjev le za prste ene roke, potem pa se je njihovo število povečalo. Po kuharskem uvodu je prišel na vrsto ugledni Radišan

Aleksander Tolmaier, predsednik Slovenskega kulturnega društva Radiše

okoljskih vasi v nemško izgovarjanju.

»Sicer se pa na Radišah trudimo, da se vedno kaj dogaja,« mi je povedal predsednik Slovenskega kulturnega društva Radiše Aleksander Tolmaier, dramski igralec, režiser, voditelj in novinar v slovenskem sporodku avstrijske radiotelevizije ORF v Celovcu. »Veselo je bilo za pusta, še posebno med najmlajšimi, saj smo

zanje pripravili gledališko predstavo in tudi krofov za najmlajše pa tudi starejše ni manjkalo. Naslednja večja prireditev bo na velikonočno soboto zvečer, po vstajenjski maši, ko bodo fantje s tudi do pet metrov dolgimi baklami krenili po vasi in tako napovedali praznik, nato pa bodo na travniku pod cerkvijo zakurili kres. To je tradicionalna prireditev, ki jo uspešno ohranjamo pri življenju.«

Po svetu

Ukrajina joka

Ukrajina je bila do Rusije vse do oranžne revolucije (2004) in do majdanske vstaje (2014) v podrejenem odnosu. V zadnjih letih je bila na poti k vse večji dejanski osamosvojitvi – in prav to hoče Putin s to vojno preprečiti ...

MIHA NAGLIČ

Povest o gladomoru

Carska Rusija je Ukrajince ves čas rusificirala. Lenin jim je dal republiko. Stalin je uporne ukrajinske kmete kaznoval z »gladomoru«. Leta 1991 je Ukrajina prvič v svoji zgodovini dobila svojo državo. Dokler je bila ta po ruski volji, je bilo v redu. Ko se je namenila na bolj demokratično in proevropsko pot, pa je Rusija rekla »Njet!« V nadaljevanju si preberimo nekaj več o zloglasnem poskusu moritve z gladom. »Knjiga Aleksija Pilipenka Ukrajina joka govori o holodomoru v Ukrajini ali slovensko gladomoru. Gladomor je bila velika, množična, s strani vodstva Komunistične partije Sovjetske zveze namenoma organizirana lakota v letih 1932–1933, ki je terjala življenja več kot treh milijonov prebivalcev Ukrajine, razen sedmih zahodnih oblasti, ki so takrat pripadale Poljski. Vse se je odvijalo pod vodstvom Stalina. Njegov cilj je bila zadušitev ukrajinskega narodnoosvobodilnega gibanja in fizično uničenje dela prebivalcev ukrajinskega podežlja, kar mu je dejansko uspelo. Kmetom so zaplenili celoten pridelek žit in drugih živilskih izdelkov in naj

bi ga odpeljali v Moskvo, lačnim delavcem. V resnici je to žito šlo v izvoz v tujino in z njim so mastno zaslužili sovjetski veljaki. Nekaj ton so ga pokradli ali odkupili mestni Židje. Stradajočim ukrajinskim kmetom so prepovedali odhod iz Ukrajine in odklonili pomoč, ki so jo prizadetim nudile tuje države. Lakota je bila tako huda, da naj bi matere klale svoje bolehe otroke, da bi nahranile druge otroke, ki so še imeli možnost, da preživijo. Čeprav so dejanja predstavnikov Stalinove vlade, ki so povzročila gladomor, po takratni sovjetski kazenski zakonodaji pomenila kaznivo dejanje umora, vzroki tega množičnega zločina niso bili v SZ nikoli raziskani in nihče od odgovornih vladajočih ni bil nikoli kaznovan. Sovjetska vlada skozi desetletja ni samo zamolčevala genocida, ampak ga je tudi prepovedala kjer koli sploh omenjati. Knjiga opisuje župnika Nikandra, ki je skrtil cerkvene zaklade in jih ni hotel izročiti čekistom. Čekisti so bili komisari nove Stalinove vlade. Ti so ga zaprli in hoteli izsiliti priznanje tako, da so pred njim mučili njegove sorojence oficirje. 'Častnika so privezali na kol. Čekisti so ga obstopili in mu s telesa strgali obleko. Enega izmed

mučiteljev, velikanskega Tatar, župnik ni mogel pozabiti. Imel je majhno, črno zmršeno bradico. Njegove oči so bile kakor volčje. Zavihal si je visoko rokave in vzel iz žepa britev. Nato je začel. Z vidnim zadovoljstvom je prerezal z nožem častniku kožo ob strani, od stegna do kolen. Nekaj col stran je zarezal podobno črto in zgoraj je preko obeh črt zarezal še eno prečno. Kri je privrela iz rane in curljala na tla. Zgoraj je rabelj ločil kožo od mesa in jo sunkoma potegnil do kolen. Mučenec je zakričal, toda zamašili so mu usta.' Potem so častniku naredili še generalske trakove in so ga izmaličili do nezavesti ... Na koncu so prinesli alkohol in vse žive rane so zalili. Župnik je ob takšnih prizorih večkrat omedlel, ampak čekisti ga niso mogli prepričati, da odstopi od svojih idealov. Na koncu je bil ustreljen.« (Vir: prlekija-on.net) Tako je knjigo in obdobje, o katerem piše, povzela Ukrajinka Svetlana Oletič, ki že od 1994 živi v Sloveniji in deluje kot učiteljica športa.

Genocid z lakoto

Ozadje gladomora je lepo razvidno tudi iz razprav sovjetski partijskih veljakov. Sovjetska oblast se v Ukrajini ni prijel. Vodstvo SZ je

to razumelo. Že v začetku leta 1930 je vodja Komunistične stranke Ukrajine Stanislav Kosjor izjavil: »Kmetje so ubrali novo taktiko. Nočejo spravljati pridelka. Želijo, da bi zrno zgnilo, da bi koščena roka lakote zadavila sovjetsko oblast. Pokazali jim bomo, kaj je to lakota. Vaša naloga je pokončati kulaško sabotažo pridelave. Žito morate odvzeti vse do zadnjega zrna, kolikor ga imajo shranjenega v jamah. Moramo jih prisiliti, da odprejo svoje jame.« Stalin pa je v pismu Lazarju Kaganoviču z dne 11. avgusta 1932 napisal: »Če se ne bomo lotili reševanja položaja v Ukrajini sedaj, lahko Ukrajino izgubimo ... Zastaviti si moramo cilj, da bi Ukrajino v najkrajšem možnem roku preobrnil v pravo trdnjavo SZ, v zares zgledno republiko. Denarja za to nam ne bi smelo biti žal.« In tako se je tudi zgodilo.

Ukrajina spet joka

Stalin in njegovi so torej pred devetdesetimi leti izvršili pravi genocid nad ukrajinskimi kmeti (»kulaki«). Ukrajina je hudo trpela tudi med drugo svetovno vojno, tako kot drugi deli Sovjetske zveze pod nacistično okupacijo. Jo zdaj čaka nova tragedija pod rusko okupacijo?

Žrtve gladomora na ulici v Harkovu leta 1933. Na ulicah Harkova zdaj potekajo hudi boji. / Foto: Wikipedija

Tak je bil Kiev po bombardiranjih v drugi svetovni vojni. Bo po ruskih napadih mesto spet končalo v ruševinah? / Foto: Wikipedija

Tako so ukrajinski civilisti in vojaki zavetje pred rusкими bombami našli pod porušenim mostom v Kijevu; 5. marca 2022. / Foto: Wikipedija

Nove knjige (624)

Ahac

MIHA NAGLIČ

»Včeraj sem bil na nekakšnih partizanskih proslavah v Loškem Potoku: spomenika na Debelem vrhu in v Belih Vodah. Prvi spomenik je tam, kjer sem srečal po dnevu in eni noči blodne hoje po tistih strašnih in zasneženih gozdovih tri mrtve partizane in sem pri njih našel jabolko. To je bilo moje prvo srečanje s smrtjo. Še dolga leta potem in še potem v 'svobodi' je bilo vedno tako, da nisem mogel spati, če sem se zvečer spomnil na to in na vso to mojo blodnjo od Mikličeve vile naprej. Takoj sem razpoznal kraj in jasno se mi je zbudil spomin. Zagledal sem samega sebe, kako se previdno približujem truplom v tistem čudnem mraku, ki

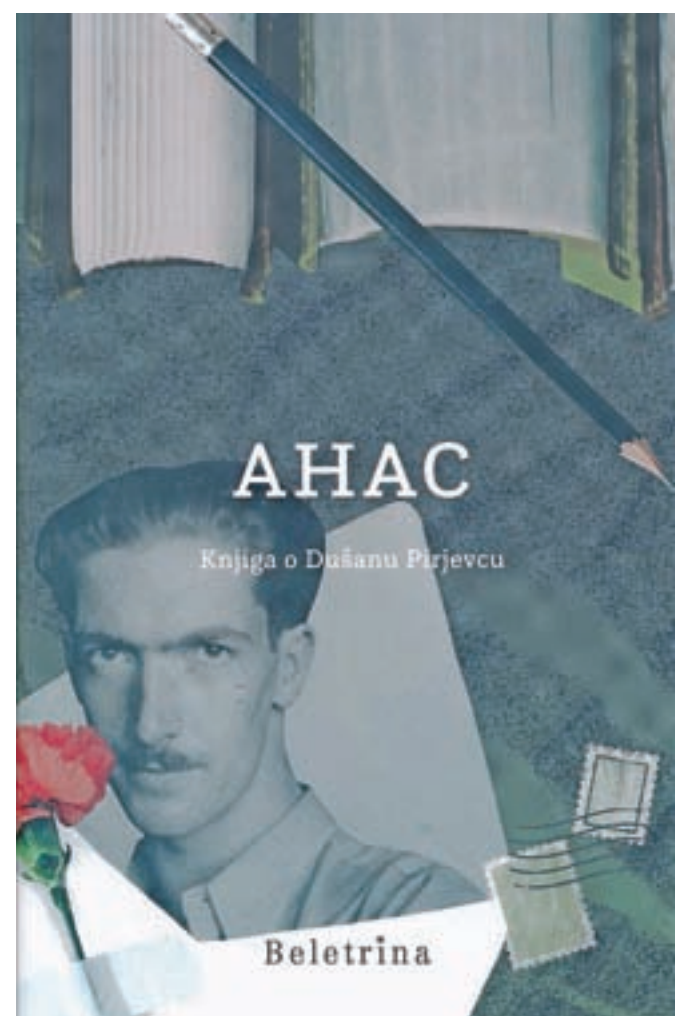
vlada v zasneženem gozdu ob oblačnem dnevu. Sklonjen, s puško na gotovs, previdno, počasi, korak za korakom, prisluškujoč, vendar z očmi uprtimi predse, moram se ozirati okoli sebe, ker še vedno računam, da je nekje postavljena italijanska zaseda in morda me opazujejo, zato naj mislijo, da jih niti ne slutim in samo tako me bodo še pustili na miru, jaz pa s tem pridobim na času in našel bom neko rešitev. Ta napetost mine šele, ko sem čisto zraven trupel, mine le za toliko, da se lahko zavem teh mrtvih, ki so partizani in ki bi namesto njih lahko tu ležal tudi jaz. Dva tokova me zdaj mogočno preplavljata: opreznost, poslušanje: vse telo, vsi čuti, razen oči, so na preži, so izproženi ven v

to hosto in prežijo na daljave, le oči so prikovane na ta trupla in široko razprte – oči nič ne mislijo na nevarnosti, široko odprte gledajo to smrt. Široko odprte oči. In zdi se mi, kakor da so mi ostale skozi vsa štiri leta tako na široko do bolečine široko odprte za smrt, za konec. Široko odprte oči samo strmiho in strmele so vsa štiri leta ...« (str. 190–192)

Legendarni profesor Dušan Pirjevec (1921–1977) je v poznih letih pisal dnevnik in gornje besedilo je vpisal 21. julija 1975. V tistih letih je pisal znamenite študije v zbirko Sto romanov. Njegovo vojno doživetje v onih strašnih in zasneženih

notranjskih gozdovih iz oktobra 1941 je bilo tudi 34 let pozneje tako močno, da se bere kot roman, dojeti pa ga je mogoče le s pomočjo filozofije. Široko odprte oči, odprte za smrt. Te besede zvenijo pristno in hkrati hajdegerjansko. S to knjigo je Beletrina zaznamovala stoto obletnico njegovega rojstva. Prinaša njegovo medvojno korespondenco in povojne dnevniške. O njem pa pišejo kritik Andrej Inkret, hčerka Alenka Pirjevec, zgodovinar Peter Vodopivec in pesnik Boris A. Novak, ki je bil njegov študent. Veliko je bilo že napisanega o njem, a ga je vedno znova vredno brati. Je bil pač velik.

Ahac, Knjiga o Dušanu Pirjevcu, več avtorjev, Beletrina, Ljubljana, 2021, 454 strani

Likovni svet Jožeta Tisnikarja

V Galeriji Prešernovih nagrajencev v Kranju je na ogled razstava likovnih del nagrajenca Prešernovega sklada Jožeta Tisnikarja (1928–1998), ki jih v svoji edinstveni zbirki hrani Kranjčan Alojz Ovsenik. Predstavljene so slike in risbe iz celotnega slikarjevega ustvarjalnega obdobja.

IGOR KAVČIČ

Galerija Prešernovih nagrajencev bo vse do konca aprila dihala v znamenju likovnega sveta enega najbolj prepoznavnih slovenskih slikarjev Jožeta Tisnikarja. Kot je zapisal umetnostni zgodovinar ddr. Damir Globočnik, je Tisnikar najbolj znan, samosvoj in izviren slovenski samouki slikar in eden najbolj prepoznavnih slovenskih likovnih ustvarjalcev dvajsetega stoletja. Njegov edinstveni motivni svet in likovni izraz je sooblikoval niz nenavadnih srečnih naključij, ki se pozornemu obiskovalcu odražajo tudi v tokrat razstavljenih delih, obširnejšega zapisa o življenju in delu pa bomo deležni v obsežnem katalogu, ki bo izšel konec marca, ko bodo v galeriji pripravili tudi strokovno vodenje po razstavi.

Zagotovo je bilo eno srečnih naključij tudi srečanje Alojza Ovsenika, znanega kranjskega podjetnika na področju mizarstva in obdelave

lesa, najprej s Tisnikarjevimi slikami, nato pa tudi s slikarjem samim. Kot pojasnjuje Ovsenik, se je v želji odmisli vsakodnevnih pogovorih o lesu in mizarstvu pred mnogimi leti ob nedeljah podajal na boljši trg v Ljubljano. »Tam sem spoznal Tisnikarjevega krokarja. Slika mi je bila takoj všeč in sem jo kupil. Tako se je začelo. Jožeta sem kasneje spoznal na razstavi njegovih del v Kamniku, kjer sva si prvič segla v roke. In od takrat naprej sva postala prijatelja, od njega pa sem začel kupovati slike. Danes je v zbirki več kot sto del, žal sem jih pred leti zaradi poslovnih težav moral nekaj tudi prodati, sem pa lani od prodajalca iz Avstrije kupil tudi eno njegovih najzgodnejših del,« pove upravičeno ponosen lastnik zbirke.

»Tisnikar se v našo galerijo vrača po enajstih letih, predstavljena pa so izključno dela, ki jih je za razstavo posodil Alojz Ovsenik,« je ob odprtju razstave povedal vodja galerije Marko Arnež in poudaril, kako

pomembno je, da Tisnikarjeva dela ostajajo v Kranju. Tokrat je predstavljenih 34 slik na platnu in 15 risb. Kot je povedal Damir Globočnik, je presenetljivo veliko njegovih zgodnjih del, 13 slik iz prvega ustvarjalnega obdobja iz šestdesetih let ter sedem del iz desetletja kasneje. »Vsaka njegova slika je nastala na podlagi njegovega osebnega doživljanja,« dodaja Globočnik; da ga je Tisnikarjev likovni mentor Karel Pečko imenoval za 'virtuozu zeleno-črnega upanja'.

»Jože bi bil zelo vesel tega dogodka, druženja ob njegovih slikah, in zagotovo bi v nadaljevanju zaigral tudi na harmoniko,« je povedala dobra poznavalka njegovega dela umetnostna zgodovinarica Milena Zlatar in dodala, da je bil slikar vedno ponosen na bogato zbirko, ki jo ima Alojz Ovsenik.

»Zelo sem počaščen, da sem lahko prispeval slike za razstavo, ki bo na ogled v tej odlični galeriji, hkrati pa sem vesel, da mi je vendarle uspelo večji del zbirke obdržati

Vodja Galerije Prešernovih nagrajencev Marko Arnež in lastnik zbirke Tisnikarjevih del Alojz Ovsenik. / Foto: Tina Dokl

v Kranju. Všeč mi je njegov način slikanja in vedno znova se me dotaknejo motivi in teme, ki se jih je loteval. Samo pogledite oči teh njegovih ljudi na slikah. Zelo ga cenim, zame je Tisnikar velik kot Van Gogh,« pove

Ovsenik, ki je prav za celotno zbirko doma uredil veliko galerijo, slikarja pa se rad spominja tudi kot vedrega in radoživega človeka. »Če je le mogel, je zbežal v kakšno družino, saj preprosto ni mogel biti sam.«

Tudi v Galeriji Prešernovih nagrajencev s Tisnikarjevimi slikami nismo sami. Vseskozi imamo občutek, da je slikar nekje zraven in nam pripoveduje, ob kakšni priložnosti je nastal motiv na sliki, ki jo opazujemo.

Oblikovanje prepleta s slikarstvom

V soboto so v galeriji Kulturnega centra slikarjev Šubic v Poljanah odprli razstavo likovnih del 22. Kolonije Iveta Šubica in ob tem podelili tudi Groharjevo štipendijo za leto 2021. Prejela jo je dolgoletna članica Združenja umetnikov Škofja Loka, oblikovalka in slikarka Nataša Šušteršič Plotajs.

IGOR KAVČIČ

Potem ko so v letu 2019 v Združenju umetnikov Škofja Loka v sodelovanju z Loškimi muzeji z več dogodki in razstavami zaznamovali štirideset let obstoja društva, je njihovo dejavnost v naslednjih dveh letih tako kot mnoga področja družbenega življenja nekoliko okrnila epidemija in ukrepi, povezani z njo. Tako so lanskoletno Kolonijo Iveta Šubica izvedli virtualno in doma ustvarjena dela umetnikov kasneje razstavili v Sokolskem domu. Del te razstave so v soboto prenesli v galerijo Kulturnega centra slikarjev Šubic in v sodelovanju s KD dr. Ivan Tavčar Poljane ter Zavodom Poljanska dolina pripravili tudi odprtje z nastopom Martina in Uršule Ramoveš, osrednja točka večera pa je bila podelitev Groharjeve štipendije za leto 2021. Prejela jo je oblikovalka in slikarka Nataša Šušteršič Plotajs.

Nataša Šušteršič Plotajs v svojem delovanju združuje oblikovalsko stroko in slikarstvo.

V drugi generaciji diplomantov Oddelka za vizualne komunikacije na ALUO v Ljubljani je diplomirala pri Radovanu Jenku iz vizualnih komunikacij z ekološko vsebino. Po diplomi je kratk čas delala v Embalažnem

grafičnem podjetju Škofja Loka, od leta 1994 pa deluje kotsamostojnografična oblikovalka. Deluje na zelo širokem področju oblikovanja, ki ga dopolnjuje z avtorsko ilustracijo, oblikuje celostne grafične podobe, kataloge,

knjige, plakate, spletne strani, embalažo, poslikava keramiko ... Eno izmed njenih širše prepoznavnih oblikovalskih del je zagotovo celostna podoba za izdelke Iz bohinjskega mleka Bohinjske sirarne, njeni sta zasnovi

za znak Vrtnega centra Kalia in Term Olimia ...

»Zelo sem ponosna in vesela hkrati, da so tudi moji kolegi – večinoma gre za slikarje in kiparje – iz združenja prepoznali, da sem kot oblikovalka ustvarila kvaliteten avtorski opus, v katerem je moč najti še kaj več kot reševanje komercialnih naročil. Po stroki sem sicer oblikovalka, kar je moje izhodišče, a v vidna sporočila vedno znova skušam močneje inkorporirati tudi svojo likovno izraznost,« je povedala Nataša Šušteršič Plotajs, na vprašanje o razmerju med oblikovalskim in slikarskim pri svojem delu pa je dodala, da je pri tem pomemben predvsem iskren in odkrit odnos med naročnikom in oblikovalcem. »Seveda je treba poslušati in razumeti naročnika pri njegovih željah, kot oblikovalec pa imaš tudi edukacijsko vlogo, ki od tebe zahteva široko razgledanost in oblikovalsko znanje v tehnološkem smislu. Velika razlika

med oblikovanjem in likovno umetnostjo je ta, da oblikovalci večinoma dobimo naročilo vnaprej, pri slikanju na primer pa avtor raziskuje, se ukvarja z likovnimi problemi, ki jih mi kot oblikovalci potem sledimo. Sama imam srečo, da imam moža slikarja in lahko različna slikarska dognanja uporabljam tudi pri oblikovalskem delu. V oblikovalski stroki bi to lahko bolj izkoriščali.«

Kot je še povedala aktualna Groharjeva štipendistka, se v Združenju umetnikov Škofja Loka dobro počuti, saj gre na neki način za družino enako mislečih, v kateri se kot ustvarjalec čutiš močnejšega. Predsednica Združenja slikarka Maja Šubic je ob tem povedala, da bo letošnja Kolonija Iveta Šubica v tradicionalnem terminu konec maja oziroma na začetku junija, osrednja tema pa bo verjetno povezana s stoto obletnico Ivetovega rojstva. Razstava bo v Poljanah na ogled vsaj še mesec dni.

Zgodbe

Po poti raziskovanja svojih korenin

Ustanovitelj in dolgoletni predsednik Slovenskega rodoslovnega društva Peter Hawlina se že vrsto let ukvarja z raziskovanjem sorodstvenih vezi, vsem, ki jih zanima, kako in kdaj se lotiti tega zanimivega početja, pa svetuje, da je treba z izdelavo rodovnika začeti takoj, saj bodo sicer zamudili neprecenljive žive vire in tudi družinski arhivi večkrat izginejo in jih ni več moč najti.

VILMA STANOVNIK

Strahlov večer, ki sta ga v Jurjevi dvorani v Stari Loki skupaj pripravila Kulturno-zgodovinsko društvo Lonka in Muzejsko društvo Škofja Loka, je postregel z eno od zanimivih tem, ki v odkrivanju lastnih korenin zanima marsikoga. Večina sicer izdelavo rodovnika preloži na kasnejši čas, a kot pravi Peter Hawlina, s tem zamujamo neprecenljive žive vire. Kesanje za tako početje pa nato izrazimo z vzdihom: zakaj si nisem zapisal vsega tistega, kar mi je pravila teta Mici ...

O tem, kako se začeti ukvarjati z rodoslovjem, je daljši priročnik že pred leti napisal Vasja Butina, krajšega priročnika pa ni bilo, zato se je pisanja lotil Peter Hawlina, po rodu sicer Ljubljčan, ki pa že vrsto let z družino živi v Škofji Loki. Po poklicu je informatik, v letih od 1990 do 1994 pa je bil tudi župan Škofje Loke. Ko se je upokojil, se je zapisal rodoslovju in na tem področju

Peter Hawlina ima v svoji zbirki številne rodovnike, nekateri so tudi zelo razvejani in zanimivi.

postal mednarodno priznan strokovnjak.

Po njegovi zaslugi je nastalo precej različnih rodovnikov, prav tako pa je dekanija Škofja Loka z župnijo Stara Loka rodoslovno najbolj temeljito raziskano in dokumentirano področje. Številni podatki so na voljo

zlasti za obdobje od začetka 17. do konca 19. stoletja, za mnoge rodove pa sorodstveni podatki segajo vse do današnjih dni.

»Želim si, da bi v Škofji Loki, najbolje v Stari Loki, dobili prostor za slovenski rodoslovni center. Po mojem prepričanju od tukaj

izvirajo tudi Brižinski spomeniki in tukaj je v izgnanstvu živel škof Abraham. Upam, da smo zadosti bliizu, da bo od tega res prišlo. Nekaj gradiva sem že prenesel v stražnico bivše vojašnice, seveda pa ga imam doma še ogromno. Naj povem, da žal nimam dediča,

ki bi skrbel za to gradivo,« je povedal Hawlina in dodal, da vsak rodoslovec deluje najprej zase in sledi svoji lastni radovednosti. Če za rezultate svojega dela nima sebi podobnega dediča, je njegova zapuščina obsojena na propad.

»Mnogi pravijo, da je rodoslovje pomožna zgodovinska veda. V Škofji Loki je bilo že kar nekaj rodoslovnih razstav,« je povedal Peter Hawlina, ki je na Strahlovem večeru ob predavanju pokazal vrsto zanimivih rodovnikov.

Med njimi je največji rodovnik pokojnega Joeja Sutterja, konstruktorja boeinga 747, ki je slovenskih korenin. »Ko je izvedel, kje so njegove korenine, je bil večkrat v Sloveniji. Pripravili smo tudi srečanje Suhadolcev v Suhem Dolu,« je povedal Hawlina, ki ima pri izdelavi rodovnikov veliko izkušenj. Zbranim je pokazal tudi zanimiv konjski rodovnik pa tudi rodovnik džeza in mnoge druge, ki jih hrani v svoji zanimivi

zbirki in jih je dobil po različnih koncih sveta.

»Nekateri rodovniki so tako rekoč rodovniki vaših sosedov, nekateri seveda niso slovenski, želim pa si, da bi svoje mesto našli na tematski razstavi, saj je zanimanje za rodoslovje kar veliko,« je pojasnil Hawlina ter povedal marsikaj zanimivega o tem, kako so že v zgodovini mnogi skrbeli za zapisovanje imen posameznih oseb.

Tudi danes se marsikdo odloči, da popiše svoje prednike in sorodstvo. Rodovnik lahko narediš sam, lahko pa ti ga naredi kdo drug, vendar to navadno nekaj stane ... Lahko tudi več kot tisoč evrov.

Začetek izdelave rodovnika je preprost, najbolj praktično pa je zbrane podatke vpisovati v obrazec. Pri tem je rodoslovcem na voljo tudi precej arhivskega gradiva, uporabiti pa je moč tudi kakšnega izmed računalniških programov. V Sloveniji je najbolj razširjen Brother's Keeper, ki je preveden tudi v slovenski jezik.

Tržiška legenda priča o potresu

V Trziču dobro poznajo zgodbo o petelinu, jajcu in zmaju ter uničenju starega Trziča. »Če star petelin znese jajce, se rodi iz njega velikanski zmaj,« so nekoč govorili. Legenda pa v sebi skriva več kot samo zametke tržiškega mesta. Je tudi eno od pričevanj o velikem potresu leta 1348.

MAŠA LIKOSAR

Na domoznanskem večeru v Knjižnici dr. Toneta Pretnarja Trzič je bibliotekar Nejc Perko v pogovoru z dr. Marijo Klobčar iz Kamnika, višjo znanstveno sodelavko pri Glasbenonarodopisnem inštitutu ZRC SAZU ter docentko za folkloristiko in mitologijo, skušal legendo o nastanku Trziča umestiti v širši okvir in navzoče seznaniti s posledicami, ki jih je doslej malo raziskani dogodek imel na lokalno in širše okolje. Pogovor je slonel na dveh znanstvenih člankih dr. Marije Klobčar, objavljenih v reviji *Studia mythologica Slavica* – na članku iz leta 2015, v katerem je kot vzrok za različne kamniške jezera dokazala potres leta 1348, in članku *Skrita pričevanja o potresu leta 1348 v slovenskih deželah*, objavljenem leta 2017. V njem avtorica ugotavlja, zakaj so bili razlitje kamniškega jezera in drugi dogodki,

povezani s potresom leta 1348, prezrti. Pričevanje o obstoju kamniškega jezera in njegovem razlitju tako dr. Klobčarjevi predstavlja izhodišče za razmislek o velikem potresu leta 1348, ki je bil pri nas dolgo časa zamolčan.

Dr. Klobčarjeva v članku navaja, da je bil potres, ki se je dogodil leta 1348, do devetdesetih let dvajsetega stoletja znan kot Beljaški potres, v slovenskem prostoru pa sta bila znana podor Dobrača in razdejanje v Beljaku. Kot pojasnjuje, so predstave o potresu poleg ljudskega izročila v veliki meri ohranjala poročila menihov, cerkvenih dostojanstvenikov in trgovcev. Potres naj bi imel izjemno rušilno moč, za seboj pa naj bi pustil številne človeške žrtve. »V kronikah je predstavljen kot potres, kjer so se podirale gore in spreminjali tokovi rek. Usodno je posegel v slovenski prostor in spremenil našo zgodovino. Veliko število

žrtev potresa in kuge, ki je sledila in dve leti morila po Evropi, je povzročilo prekinitev tradicije in izgubljanje pričevanj,« je dejala in nadaljevala: »Potres je prizadel zlasti gradove in mesta, s tem pa je posegel tudi v družbene skupine, izgubili smo naše plemstvo. Po tem času je dokumentirano priseljevanje tujih plemiških družin, zaradi potrebe po oživitvi gospodarstva in tranzitnih poti s postojankami pa tudi drugih naseljenec, kar je prenos izročila še bolj otežilo. Naš prostor tedaj v precejšnji meri dobi nemške poteze.«

Kot je povedala, je o potresu že v 19. stoletju pisal duhovnik, pisatelj in zgodovinar iz Trziča Peter Hicinger. Ob potresu je poročal tudi o podoru Košute in o zasutju trga pod Ljubeljem, vendar ni bil prepričan, da se je to zgodilo ob tej priložnosti, dogodek je z gotovostjo umeščal le med leti 1261 in

1399. »V zapisih je Hicinger omenil, da so se ljudje umaknili v današnji Trzič, kjer je bilo prej majhno naselje. Omenil je tudi, da naj bi bilo središče starega naselja na nekdanjem Bedenkovem gruntu,« je dejala gostja. Na izročilo o uničenju trga pod Ljubeljem oziroma starega Trziča, kot so mu tedaj dejali, se po Hicingerju navezujejo tudi predstave o rušilni moči zmaja, ki naj bi sam povzročil potres in rušenje. »Poleg tega verovanja pa je bila v zvezi z zmajem razširjena tudi vera, da potres nastane zato, da uniči zmaja, ki zapusti svoje prebivališče v gori,« je povedala Klobčarjeva in še dodala, da naj bi istočasno z uničenjem trga Ljubelj odteklo tudi kamniško jezero.

Kje natanko je ležal stari Trzič, obstaja po besedah Nejca Perka več izročil. Pisni viri ga umeščajo v Ljubelj, in sicer na kraj, ki se imenuje Lajb. Ljudsko

Dr. Marija Klobčar / Foto: Tina Dokl

izročilo ga med drugim postavlja v sosednjo dolino pod Košuto in v Grahovše. »Valvasor je ob obisku Trziča pisal, da je Trziška Bistrica neko daljše obdobje tekla kalna, zato so preprosti ljudje sklepali, da je v gori, kjer reka izvira, zmaj, ki uravnava pretok vode,« je povedal

Perko. Dr. Klobčarjeva je ob tem še dodala, da so se ljudje zmaja strašno bali, saj naj bi imel izjemno uničujočo moč – in ravno to jih je najbolj plašilo. »Zmaj je bil zato po njihovem kriv vsega, po ljudskem izročilu tudi za usodni potres, ki se je zgodil leta 1348,« je še dodala.

Zanimivosti

Novinar ne sme vsega verjeti

Miro Štebe iz Trzina je nedavno prejel priznanje RTV Slovenija za svoj novinarski prispevek v naši osrednji medijski hiši. Gledalci ga najbolj poznajo kot dopisnika s širšega domžalsko-kamniškega območja.

JASNA PALADIN

Mira Štebeta na naših službenih poteh srečujem že 17 let in vselej sem ga vesela. Njegova prijaznost, kolegialnost in marljivost so vedno nalezljive in ne glede na razmere ne more skriti svojega pozitivnega pogleda na svet. Čeprav je o tem pred leti napisal knjigo, malo ljudi ve, da je skorajda gluhi, da si je v mladosti zlomil hrbtenico in da mu je na družinskem izletu v hribih v naročju umrl petletni sin. Ne glede na vse preizkušnje in ovire – ali pa prav zato – je v svojem poklicu zelo uspešen, kar so mu nedavno priznali tudi kolegi novinarji in uredniki na RTV Slovenija, ki so mu podelili posebno priznanje. Tega je prejel za svojo vsestranskost, saj je bil vse od novinarja v zunanjepolitični redakciji na TV Slovenija in v informativni redakciji Radia Slovenija do urednika teleteksta in dopisnika v kamniško-domžalskem okolju. To delo opravlja še

sedaj, čeprav bi se lahko že upokojil. »Priznanje sem si verjetno zaslužil tudi za neprestani boj za sprotno predstavljanje najpomembnejšega dogajanja na območju, ki ga kot dopisnik pokrivam. Precejkrat je treba kar krepko prepričevati urednike, da ti v konkurenci prispevkov iz drugih delov države dovolijo narediti prispevek s 'tvoje'ga območja,« nam predstavi eno od novinarskih tegob, veseli, da so mu priznanje podelili kolegi, ki zelo dobro poznajo to, kar počne.

Kot velik ljubitelj gora je vselej najraje ustvarjal oddaje z gorniško tematiko, v občinah, ki jih pokriva, pa najraje poroča z Velike planine in Arboretuma Volčji Potok. Na terenu se večkrat pošaliva, da bom – če bom le blizu njega – tudi sama dobila vse potrebne izjave, a opaža, da biti novinar danes ni več to, kar je pomenilo nekdaj. »Verjetno televizijski novinarji res hitreje pridemo do izjav, čeprav moramo včasih tudi mi kar čakati in tudi

prosičati za izjave. Če ne dobim pravih izjav, prispevka niti narediti ne morem, čeprav problematiko dobro poznam. Včasih sem tudi presenečen, ko prosim za izjavo in povem, da sem s televizije, pa so ljudje navdušeni: 'O, s POP TV?' Pa jih moram razočarati, da sem 'le' z nacionalke. Me pa v zadnjem obdobju ljudje večinoma že kar poznajo in imam manj težav z izjavami. Ponosen pa sem tudi, ko mi ljudje povedo, da cenijo moje delo in da radi gledajo moje prispevke. To je največja nagrada, ki si jo lahko izbori novinar. Moram pa poudariti, da zelo cenim delo lokalnih novinarjev. Na našem območju zelo dobro opravljajo svoje delo. Ker sem tudi sam skoraj dvajset let ob svoji službi urejal tudi občinsko glasilo, vem, kaj njihovo delo pomeni. Žal pa imam občutek, da je novinarsko delo vse manj cenjeno. Včasih so bili novinarji 'gospodje' – to vem tudi iz pripovedovanj starejših sodelavcev, zdaj ljudje novinarje pogosto

Miro Štebe na terenu skupaj s snemalcem Tinetom Golobom, s katerim sta dolgo tvorila legendarno »gorenjsko navezo«. / Foto: osebnih arhiv

neupravičeno omalovažujejo in mečejo v isti koš. Pogosto nam očitajo, da lažemo, a to najpogosteje ne drži,« razmišlja. Kaj pa bi s svojimi izkušnjami in znanjem svetoval mladim novinarjem, ki šele stopajo na to zahtevno poklicno pot? »Mlademu novinarju začetniku bi

svetoval, da naj nikoli vsega ne verjame. Da naj tisto, kar sliši, jemlje za verjetno, a naj še preveri, razmišlja in išče še druge razlage. Imeti mora tudi dobre živce, biti mora hiter, prilagodljiv in trpežen, predvsem pa naj svojega poklica ne jemlje kot tlako. Mene je pri mojem delu

vedno reševal moto »Take it easy«. Nekateri mi pravijo, da sem flegmatik, a kolikor se poznam, mislim, da vseeno nisem to,« sklene Miro najin pogovor, in ker vem, kaj ga poleg službe v življenju še veseli, mu lahko zaželim le še veliko sončnih dni v hribih in čim več potovanj.

Pismo združilo rodbino Umnik

Pred časom smo v uredništvo prejeli elektronsko pismo Volkerja Umnika, Francoza iz predmestja Pariza, ki je med raziskovanjem svojih prednikov v današnji Sloveniji naletel na članek, objavljen v našem časopisu septembra leta 2018, kjer je Anton Umnik iz Šenčurja pripovedoval življenjsko zgodbo svojega dedka Antona Umnika. Volker Umnik nas je v žeji, da zapolni praznino v družinskem drevesu, prosil za kontaktne podatke Antona Umnika.

MAŠA LIKOSAR

Z rodoslovjem se v rodbini Umnik ukvarja več posameznikov. Poleg Volkerja Umnika, ki išče svoje sorodnike v Sloveniji, tudi Anton Umnik iz Šenčurja raziskuje življenje in delo svojega

starega očeta, tudi Antona Umnika, prvega predvojnega župana Občine Šenčur. A onadva nista edina. Antonu Umniku smo posredovali elektronsko pismo Volkerja Umnika, na podlagi katerega sta vzpostavila kontakt. Kasneje nam je Anton

pojasnil, da je Volker že v stiku z Marcelo Umnik, hčerjo njegovega bratranca Nika Umnika, ki je z namenom iskanja skupnih vezi z Volkerjem Umnikom poskrbel za srečanje. Pismo, ki nam ga je Volker poslal v uredništvo, je tako združilo daljne

sorodnike rodbine Umnik, katerih skupni predniki segajo pet generacij nazaj v kraj Suha pri Predosljah. Povezalo je Slavka Erzarja in njegovo hčerko Alenko Erzar iz Kranja z drugo linijo Umnikovih – bratrance in sestrično Antonom in Nikom Umnikom, Jano Umnik Plešnik ter Nikovo ženo Suzano in hčerko Marcelo Umnik iz Šenčurja. Zanimivo je, da se Erzarjeva in Umnikovi doslej niso poznali in so se prvič srečali z namenom priprave tega članka.

Slavko Erzar je že vrsto let v elektronski korespondenci z Volkerjem Umnikom. Na srečanje je prinesel družinsko drevo, ki je nastalo po pričevanjih njegove mame Marije Umnik. »Mama je poznala Volkerja, pravzaprav je ohranjala stike z več Umniki, ki so razpršeni po svetu,« je povedal Erzar. Njegova hčerka Alenka Erzar je Volkerja tudi osebno spoznala, ko je bila pred

dvajsetimi leti v Franciji. Volkerju Umniku je bila torej znana ena od linij rodu Umnik, želi pa se seznaniti še z linijo, ki živi v Šenčurju, in najti povezavi med Umniki s Suhe in Umniki v Šenčurju. »Tako kot korenine vseh nas tudi korenine Volkerja Umnika segajo v kraj Suha. Njegov prapradedeček je bil Primož Umnik (rojen 1795), ki je imel z Marijano Ulčar dva otroka, Janeza in Gregorja Umnika. Janezu Umniku se je v razmerju z Mariano Veršnik rodil zunajzakonski otrok Laurenz, kar je bilo tedaj velika sramota, zato sta bila izgnana v avstrijski Leoben, kjer je Janez služboval kot hišnik v šoli, njegov sin pa je bil kasneje ravnatelj gimnazije v Leobnu. Laurenz Umnik je imel z Albine Zimmermann hčerko Ingeborg, ki je bila kustosinja v Salzburgu. Z dvema ameriškim vojakoma, eden od njiju je bil temnopolt, je imela dva sinova. Ker se ni poročila, je

ohranila priimek Umnik. Njen sin je Volker Umnik, ki živi v Franciji, drugi je James-Peter Umnik, ki živi v Salzburgu,« je pojasnil Erzar.

Mama Slavka Erzarja Marija Umnik je bila sestrična Volkerjeve mame Ingeborg Umnik. Očetje Antona, Nika in Jane so bili bratje in mali bratrance Slavkove mame Marije. Eden od stricov Volkerjevega prapradedečka Primoža se je s Suhe priženil v Šenčur in od tod izvirajo skupni predniki Volkerja in Umnikov v Šenčurju. »Poznan nam je Valentin Umnik, čigar oče se je priženil v Šenčur. Valentin je imel z Barbaro Ulčar sina Janeza, ki je bil oče našega starega očeta Antona,« je pojasnila Jana Umnik Plešnik.

Volkerja Umnika, ki je bil povod snidenja, so sogovorniki ob koncu povabili, da se jim ob naslednji priložnosti pridruži in v živo spozna svoje daljne sorodnike v Sloveniji.

Niko Umnik z ženo Suzano, Anton Umnik, Jana Umnik Plešnik, Marcela Umnik in Alenka Erzar / Foto: Maša Likosar

Jaz, midva in mi

Mrzla pomlad

MOJCA LOGAR

profesorica geografije in zgodovine

Letošnja pomlad se upira. Sonce nikakor ne ogreje zemlje. Jutranje temperature so krepko pod ničlo. Na kolesu sem oblečena kot sredi zime. Tedaj me ni zeblo. Včasih sem se sredi poti ustavila in eno plast oblačil odstranila. Sredi marca človek pričakuje višje temperature. Ko se zjutraj odpravim s kolesom na pot, je trava obeljena s slano. Čim posveti sonce, je topleje. Ko se popoldan vračam, je boljše, vendar imam še vedno povsem zimsko opremo. Rokavice imam najdebelejše in nič ne kaže, da bi jih zamenjala

s tanjšimi. Na poti domov srečam že precej rekreativnih kolesarjev, ki lovijo kratke in tople popoldneve. Zvončki na travnikih ob rekah so že pognali, vendar so njihovi peclji kratki. Suša je in mrzla. Spomladi obiščem Pot miru na Brezjah, kjer občudujem zvončke s »kronicami«. Na poti ob Peračici jih je veliko. Ko so v polnem razcvetu, je vse belo, ta hip jih je še zelo malo.

Ta teden smo z dijaki obiskali ribiško družino. Reke so ta hip mrzle – tri do štiri stopinje namerijo, običajno naj bi jih imele osem. Ribiči so opravili smukanje rib. Izlovili so precej manj samic kot včasih. Ribič razlaga: »Nič več ni tako, kot je bilo včasih. Ta hip bi morala biti voda toplejša, pa je zelo mrzla. Poleti naj bi imela največ 18 °C, Sava jih ima čez 20, kar je lahko za ribe usodno. Tudi Bohinjsko jezero se segreva. Kljub čistilnim napravam so izpusiti v naše vode veliki in niso tako brez onesnaženih snovi. Bregovi rek so pozidani, veliko je reguliranih strug, kjer je beton prevladujoči gradbeni material.«

Skrb za ribje mladice je prostovoljno delo, ki ga tamkajšnji upravnik opravlja že 33 let. Mladih, ki bi se vključili v tovrstne organizacije, je malo. Enak

problem imajo lovci, jamarji, čebelarji, gorniki ... Vsi želijo pomladiti svoje vrste, saj imajo precej visoko starost vitalnih članov. Tujcev, ki se navdušujejo nad našimi rekami, pa je vedno več. Prihajajo s celega sveta in vsi imajo enako sporočilo: vaša narava je fantastična. Tukaj je vse blizu, lahko dostopno z letalom, vla-

Občudujem zvončke s »kronicami«. Na poti ob Peračici jih je veliko.

kom, avtom. Do rek se praktično lahko pripelješ. Če je na enem delu države, recimo ob Soči, slabo vreme, si v dobri uri vožnje lahko na Savi, Krki. Še malo dlje na Savinji – in odpre se povsem nov svet, edinstven in neponovljiv. Kolikor manj je naša dežela mondena in razvita, toliko bolj je ohranjena narava. Tujci, ki prihajajo na muharjenje, imajo debele denarnice. Ujeti ribo, jo občudovati in jo izpustiti je njihov užitek. Včasih ribo uloviš hitro, včasih je ne, v vsakem primeru ždiš v vodi ali ob njej. Pravijo, da čas tam hitro mine in človek se naužije zelenja, šumenja, razgledov, tišine. Da bi sotočje Save take užitek nudilo še dolgo časa.

Ukrajina

JANEZ LOGAR

zakonski in družinski terapevt
janez.logar@toplina.net

Komaj smo se otresli korone, že imamo novo težavo, ki spet vpliva na cel svet. Pri koroni smo negodovali nad ukrepi, pri vojni v Ukrajini smo utihnil, saj ne moremo verjeti, da je to res. V 21. stoletju smo že menili, da je človek dozorel in presegel množične morije. Skrbi nas, kaj vse so zmožni podivjani veljaki storiti drug drugemu. Trenutno obsojamo enega, v resnici je bilo teh čudakov v človeški zgodovini veliko. Ni jim mar za človeka, pomemben je denar, moč, vpliv ... Ali morda samo njihova psihična neuravnoteženost. Posadil bi jih na terapevtski stol, da bi ugotovili, kaj nosijo v sebi, da jim omogoča njihove krute odločitve. Kaj lahko naredimo za Ukrajince? Bodimo aktivni

pri dobroti, lahko za- nje molimo, nekateri v naši bližini so jih sprejeli v svoje prazne hiše in stanovanja.

Preprosti ljudje si želimo le normalnega in mirnega življenja. Vojna nam nažene strah v kosti. Mi še vedno od daleč spremljamo, kaj se dogaja tisoč kilometrov stran od nas. Trpljenja vojakov in civilistov pa ne moremo v celoti opisati in doživeti. Na nekaterih nemških televizijah se pojavljajo psihologi, ki odsvetujejo gledanje mnogih poročil z vojnih prizorišč. Stroka danes enotno ugotavlja, da posledice vojn trajajo še več desetletij. Danes gledamo grozne vojne prizore. Ob tem se v ljudeh ustvarijo čustvene bombe neslutene razsežnosti, ki bodo preživele udeležence vojn in se neusmiljeno valile na naslednje rodove. Zato moramo biti še posebno pozorni na dve ranljivi skupini. Veliko ljudi, starih več kot 80 let, ima spomin na vojno v svoji krvi, bolj rečeno zapisan v svojih telesih. Ko gledajo tanke, bombe, trupla, begunce, trpljenje ..., se jim avtomatsko aktivira ta spomin. Če jih bomo pozorno opazovali, bomo v njih opazili strah, paniko, odrevenost, osuplost ... – zato nemški psihologi svetujejo manj spremljanja vojnih poročil iz Ukrajine.

Druga takšna skupina pa so otroci in najstniki. Tudi njih je strah. Oni na svojih ekranih dobesedno v živo gledajo vojno. Nemogoče je, da se te groze ne dotaknejo odrasčajočih duš. Kdo jim lahko pomaga? Lahko pomagajo razlage raznih strokovnjakov na televiziji, lahko pomagajo šolske svetovalne službe in učitelji. Daleč najbolj pa lahko pomirimo svoje otroke starši. Najslabše je, če nič ne storimo. Bodimo z njimi in se pogovarjamo z njimi. In ne samo o vojaških taktikah. Oni nas pričakujejo v

Bodimo aktivni pri dobroti za Ukrajince. Nekje natančno sporočijo, kaj potrebujejo.

svojem zmedenem notranjem svetu. Naslovimo njihove strahove. Zagotovimo jim svojo prisotnost. Zagotovimo jim svojo stabilnost. Večno nam bodo hvaležni. Povejmo jim (končno že enkrat), da jih imamo radi in da smo jim na razpolago. Največjo varnost pa jim bomo dali, ko bodo naši otroci videli, da se imata ati in mami rada. To jim bo dalo vseživljenjski okvir, v katerem se lahko varno gibljejo.

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Zanimiva preteklost Škofje Loke

PETER COLNAR

Potres v Škofji Loki je bil 16. marca 1511 tako močan, da je uničil velik del mesta, stolpna Kranjlu in tako poškodoval grad, da so ga morali praktično na novo pozidati. Seveda ni mogoče v kratkem opisati vsega o preteklosti enega najstarejših slovenskih mest, vendar...

Loško ozemlje je leta 973 podelil cesar Oton II. v fevd freisinškemu škofu Abrahamu. V darilni listini je zapisano, da gre z Loko, vendar pa to ni današnja Škofja Loka, ampak bližnja Stara Loka. Škofjo Loko so ustanovili freinški škofje šele po prevzemu ozemlja na najbolj pripravnem mestu za obrambo in stičiščem dveh dolin in Sorškega polja.

Škofja Loka je kot trg prvič omenjena leta 1248, kot mesto pa leta 1274. Za obrambo so dali škofje v 11. in 12. stoletju zgraditi romanski Zgornji stolp na

Kranjlu in grad. Njihovo gospodarstvo je upravljaval glavar ali oskrbnik, ki je imel tudi sodno oblast. Smrtne kazni je izrekal deželnoknežji sodnik, opravljal pa jih je rabelj iz Ljubljane. Meščani Škofje Loke so imeli pravico do trgovanja, podeželski podložniki pa so lahko prodajali samo svoje izdelke.

V 14. stoletju so mesto obdali z obzidjem, ki je imelo pet vrat, zavarovanih s stražnimi stolpi. Dragoce ni prostor znotraj obzidja je bil gosto pozidan. Obzidano mesto sicer ni bilo neosvojljivo. Leta 1457 ga je osvojil vojskovodja celjskih grofov Jan Vitovec in ga požgal. Tudi Turki so se lotili mesta, in sicer leta 1476.

Zanimivo vlogo je loški grad kot trdna katoliška postojanka odigral v času protireformacije. Valvasor je o tem zapisal: »Leta 1585 so v Škofjo Loko prišli komisarji brižinskega škofa

Ernesta, ki so pričeli preganjati nekatočane. 18 najuglednejših meščanov so dali vreči v ječo na loškem gradu, ker so kljub prepovedi poslušali luteranske pridige in dali svoje otroke krstiti luteranskemu duhovniku.« Pozneje, leta 1601, so na gradu v navzočnosti škofa Hrena sežgali protestantske knjige.

Viri iz 17. stoletja večkrat omenjajo grajsko ječo, ki je bila po poročilu iz leta 1634 v zadnjem grajskem stolpu, kjer je bila tudi mučilnica. Za jetnike je bilo tako slabo poskrbljeno, da so večkrat ušli. Nekemu na smrt obsojenemu pa so v jetništvu zmrzile noge in so ga morali na morišče poslati na konju ...

Po vojni je nova oblast v stavbi namestila deportirane domobranci, ki so tu, kot sporoča I. Jan, čakali na »ljudsko sodbo, ki je kmalu sledila« ...

Zanimivi Gorenjci in dogodki tedna iz dežele Kranjske:

- Verjetno 15. 3. 1824 se je rodila v Ljubljani Jerica (Gertrude) Moline (Molline), rojena Podboj. Njena mati Metka je bila lastnica gostilne Pekel (V peklu) na Kongresnem trgu v Ljubljani, v katero je redno zahajal tudi France Prešeren. Zaljubil se je v mlado 16-letno Jerico in morda celo razmišljal, da bi se z njo poročil. Zadnja tri poletja v življenju je hodila na zdravljenje v Kamnik. Leta 1848 je, že bolna, obiskala umirajočega Prešerna ter izrazila željo, da bi bila rada pokopana v Kamniku – bliže Prešernu.
- V Kranju se je 17. 3. 1688 rodil slikar Josip Layer. Bil je prvi znani od sicer zelo znane družine slikarjev Layer, ki je delovala v 18. in prvi tretjini 19. stoletja. Bil je oče Marka Layerja in ded Leopolda Layerja, najbolj znanega slikarja iz rodbine, ki je med drugim narisal sliko Marije Pomagaj z Brezij v zahvalo, ker je lahko odšel iz francoskega zapore, potem ko so Francozi izgubili vojno.
- Vojvodi Ernestu Železnemu je 18. 3. 1414 ob knežjem kamnu pri Krnskem gradu zadnjič izročil oblast slovenski kmet. Ustoličenje koroških vojvod je bil sicer obred simbolne predaje oblasti novemu karantanskemu knezu oziroma koroškemu vojvodi na Gosposvetem polju.

Sodomija

GORAZD STARIHA

spolnost in nasilje

Gostilničarka Terezi-ja Gerzetič in njena dekla Ana Majerle iz Starega trga ob Kolpi sta orožnikom zatožili šolskega pomočnika Janeza Zajca, ki je stanoval pri gostilničarki, in kaplana Franca Kozoglavca iz Starega trga, da sta se ob desetih zvečer zaprla v sobo pri šolniku in tam ostala do pol polnoči. Gostilničarki je šolski pomočnik že prej pravil, kako mu je kaplan razlagal, da se moški lahko ljubijo med

seboj in imajo spolne odnose, razširjena je bila tudi govorica, da naj bi bil kaplan buzarant (»ein Busarant sei«). Tako sta bili oštirka in dekla radovedni, kaj moška počneta v sobi v poznih urah, in sta prisluškovali pred vrati.

Čez nekaj časa sta zaslišali zvok, kot da bi se nekdo ulegel v posteljo in kmalu je začela postelja škripati in pokati – ob spremljavi težkih vzdihljajev. Po tem, kar sta slišali, sta ženski sklepali, »da je kaplan nad učiteljem izvrševal naravi nasproten spolni odnos.« To sta takoj naslednji dan prijavili župniku, ki pa jima je prepo-vedal o tem komurkoli govoriti.

Ker se pri župniku ni »nič zgodilo«, sta ženski poskusili zatreti nemoralnost na vasi s pomočjo orožnikov. Po prijavi sta se dva orožnika podala k šolskemu pomočniku poizvedovat o stvari. Pomočnik je »šimfal« kaplana, da mu je ta govoril, da se moški lahko med seboj zadovoljujejo »od zadaj«, da to ni noben greh, da to zahteva narava, greh da bi bil samo, če bi si moški eden drugemu vtikali spolni ud v usta. Da bi ga kaplan oni dan zlorabil, je zanikal in rekel, da je on v sobi iskal note v skrinji, kaplan pa da se je samo naslonil nanj.

Šolski pomočnik je med drugim očrnil kaplana, da

je ta poklical k sebi v župnišče dvanajst, trinajst let starega fanta, mu tam ukazal poklekniti in moliti očenaš. Medtem je fantu potegnili hlače dol, mu dvignil srnjico in se začel igrati z njegovimi spolnimi organi. Mali je seveda začel kričati, pobegnil je domov in v solzah potožil staršem, kaj je kaplan počel z njim.

V nadaljevanju orožniškega poizvedovanja je posestnik Jožef Šterbenc iz Starega trga izpovedal svoj primer s kaplanom:

Pred časom, ko je še z enim kmetom stražil župnišče pred razbojniki, ga je kaplan povabil v svojo sobo, češ da naj spi pri njem, če je že določen za stražo župnišča, nakar je kmet legel h kaplanu v posteljo. Ni bilo dolgo in kaplan ga je začel grabiti za spolovila in ga spraševati, ali je moški ali ženska. Kmet mu je odgovoril, da je moški in da naj ga pusti pri miru. Kaplan mu je odvrnil, da so mu moški ljubši in da če že noče, da bi se on ukvarjal z njegovimi spolnimi organi, naj kmet to počne z njegovimi. In tej želji je kmet tudi ustregel. Potem ga je kaplan vprašal, ali tudi on tako kot kaplan ustreže naravi, kar je kmet zanikal, kaplan pa je dejal, da to pogosto počne. Ko je kmet odhajal, ga je kaplan zarotil, naj nikomur ne pove, kaj sta počela ponoči.

Vaš razgled

V mnogih gorenjskih krajih so v počastitev sv. Gregorja, znanilca pomladi, s spuščanjem lučk po vodi opravili simbolično slovo od zime. Tudi v Hotemažah so najmlajši pokazali svojo izvirnost in pripravili lična plovila s svečkami, svečano oblečena Nežika in Hotimir pa sta predstavila ta lepi slovenski običaj in se zahvalila vsem za ohranjanje prikupne domače tradicije. S. L. / Foto: Gorazd Kavčič

Sistem tehnologije VAR naj bi bil v pomoč športnim sodnikom, pa vendar se ti v veliko primerih prav zaradi njega znajdejo pod še hujšim pritiskom kritične javnosti. Kljub vsemu pa kaže, da se bo sistem sčasoma prijel – s pridom ga uporabljajo tudi na hokejskih tekmah v legendarni jeseniški dvorani Podmežakla, prestolnici gorenjskega hokeja. S. L.

Barlič, rojen iz Berleca, 1. del

TINO MAMIĆ

Barlič je endemičen gorenjski priimek, ki ga ne najdemo nikjer drugod. Čeprav na hitro pomislimo, da gre za priimek, priseljen z vzhoda, pa gre verjetno za izvor- no nemški priimek.

Jezikoslovec Silvo Torkar trdi, da je priimek Barlič

nastal iz priimka Barle: »Pomeni toliko kot 'Barletov sin'. Priimek Barle ni pojasnjen. Domnevati je mogoče povezavo z etimološko temno besedo barli – 'šala', 'prazne marnje' ali pa z glagolom obariti – 'na hitro prekuhati'.« Torkar je to napisal julija 2017 v spletni Jezikovni svetovalnici, ki jo upravlja

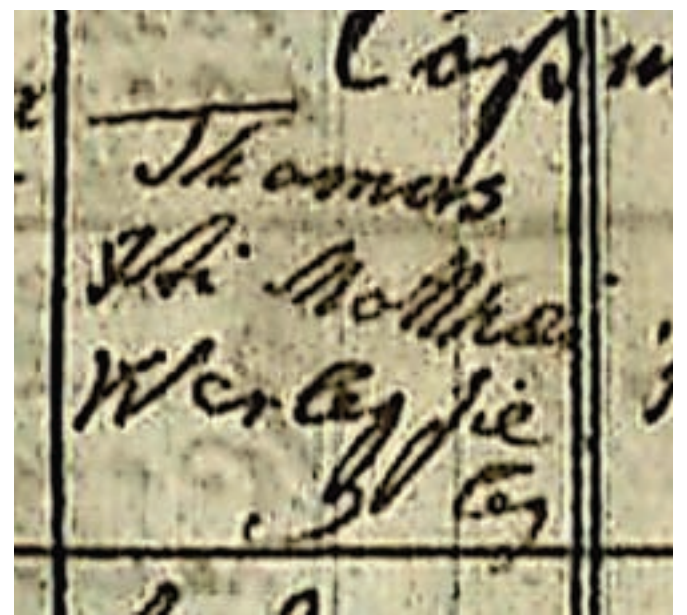
ZRC SAZU. Svetovalnica sicer zadnja leta zaradi pomanjkanja sredstev ne ponuja državljanom odgovorov o izvoru priimka, je pa še vedno odlična pomoč za druga vprašanja in nejasnosti.

Potemtakem je priimek morda nastal zaradi človeka, ki je bil šaljivec ali je veliko govoril in malo povedal.

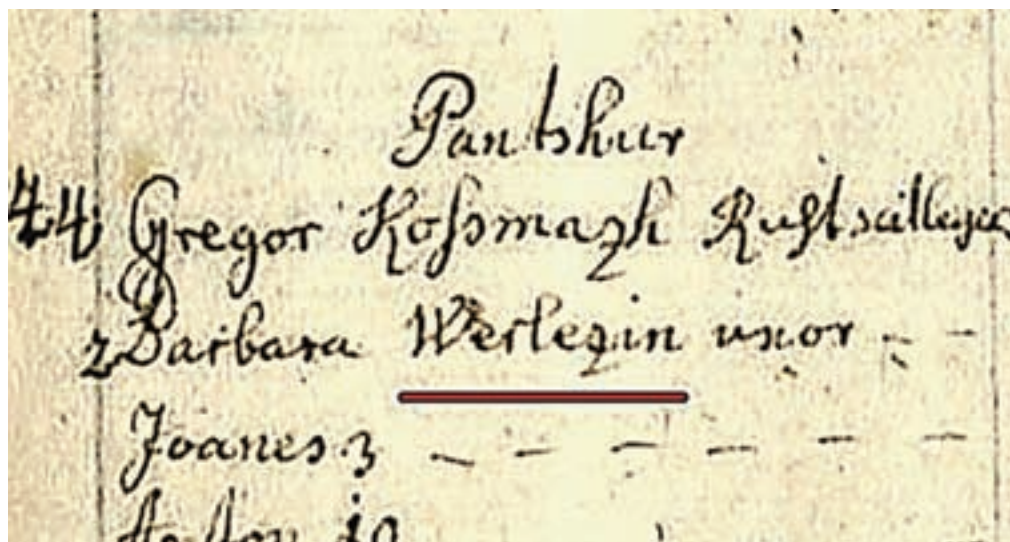
Torej podobno kot priimek Veseljak ali Besednjak.

V slovenščini pa obstaja še ena beseda, ki je morda povezana z Berlecem: vrlec. Besedo vrlec najdemo v Pletersnikovem slovensko-nemškem slovarju kot sinonim za vrtnega škodljivca bramorja. Torej nekakšen škodnik?

Zgodovinska raziskava pa razkrije, da odgovor jezikoslovca Torkarja ne drži v celoti. Priimek Barlič je mlad priimek, saj je nastal med letoma 1750 in 1800 iz priimka Berlec, oziroma Brlec. Lahko bi nastal tudi Verlič, saj so priimek Berlec zapisovali z začetno črko W. Gre za zelo pogosto zamenjavanje črk B in V, zato je v abecednih seznamih za priimke na B običajno poleg zapisov pod črko B treba pregledati tudi zapise pod črkama V in W. Tako kot so isti priimki Bizjak in Vizjak, Bračko in Vračko, Berlič in Verlič, Verdnik in Berdnik ...

Vpis v poročni knjigi: »Thomas dfti Matthai Werlez«. V prevodu: Tomaž Werlez, sin pokojnega Matije. Knjiga je iz Nadškofijskega arhiva Ljubljana (P 1785–1816 Krašnja, zv. III, str. 4)

Ženska oblika priimka Berlec – Berlec in v družinski knjigi župnije Krašnja. Knjigo hrani Nadškofijski arhiv Ljubljana (M 1778–1784 in SA 1787 Krašnja, zv. III, str. 39).

Gnezdo Barličev pa tudi Brlecev in Berlecev je iskati v pogorju dveh dolin, po katerih je Gorenjska prometno povezana s Štajersko: Tuhinjska, ki je bila nekoč pomembnejša, in južnejša Črna graben, kjer vodi avtocesta čez Trojane.

Barličev je razmeroma malo, saj niso vsi Berleci

doživeli take spremembe. Njihovo število je precej konstantno: 165 (2021), 168 (2017), 157 (2006).

Če so Barliči povezani z Brleci in Berleci, pa to ne velja za priimka Berlič in Verlič. Ta dva priimka sta štajerska in sta sicer nastala bržkone na enak način, a z Barliči nista povezana.

HUMOR, HOROSKOP

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Pomlad je lahko tudi težka, kajne? Tako je pač z vsakim letnim časom. Oborožite se z veliko mero potrpežljivosti in se počasi namenite proti cilju. Počasi! Saj veste, tako se daleč pride, z divjanjem si boste naredili samo škodo.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Kar nekaj ste prihranili in zdaj si le privoščite kakšno stvar. Glede na to, koliko vam je uspelo povečati kupček, si kar privoščite nekaj za svojo dušo. Lahko razmislite tako, da bo to umetniška stvar, ki vam bo pomenila tudi investicijo.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Trenutno imate preveč želez v ognju. Sicer je res, da je pomlad in vse naokoli že začena brsteti, toda ljudje načeloma nismo rojeni za večopravnost. Izberite si nekaj projektov in te izpeljite do konca, potem pa se lotite naslednjih.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Zelo veliko ljudi vam je trenutno pripravljenih prisluhniti. Izkoristite svoj naravni dar govorništva in nastopanja in si utrdite položaj, ki ste ga pridobili. Ne popustite konservativnosti, ki vam tako rada prevlada. Presenečenje.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Takole ne bo dolgo šlo. Saj se zavedate, da ne morete imeti vsega, tako da boste morali nekaj izpustiti. Dobro premislite, kaj to bo, kajti če izpustite napačno stvar, vam bo žal. Izkoristite tudi trenutno odprtost ljudi za izmenjavo mnenj.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Saj veste, kako rečejo tistim, ki so preveč natančni in sitni. In tudi preveč priljubljeni niso. Sicer vaši samotarski naravi priljubljenost ni pretirano pomembna, toda vseeno ne pozabite, da smo ljudje socialna bitja. Samo živali ne zadostujejo.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Vaše pogajalske sposobnosti vam bodo zdaj prišle še kako prav. Nekje v vaši bližini se bo malce iskriilo in z veseljem boste pomirili strasti. Hm, mogoče se pa lahko iz tega še kaj lepega razvije po čustveni plati. Bodite odprtega duha.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

Vaš občutek je glede neke zadeve popolnoma pravilen. Zaupajte mu in se ne dajte pregovoriti. Iz tega se lahko za vas razvije samo nekaj dobrega, zato ne oklevajte z akcijo, dokler je še čas. Železo se vedno kuje, dokler je vroče.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Kar zamislite se ali celo malce meditirajte. Nujno si vzemite čas samo zase. Nekaj stvari se vam je v zadnjem času drugače zavrtelo, kot ste imeli načrtovano, kar vam bo malo podrlo načrte. Ampak za vas je to tako ali tako izziv.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

Nič na tem svetu ni popolno in večno. In nič ni večno dobro niti večno slabo. Imejte to v mislih, ko se vas loti pomlad s svojimi spremenljivimi silami. Ne dovolite, da vas potegne v črnogledost, ki se skriva v vas. Raje mislite na pozitivne stvari.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Vaša prijaznost in splošna odprtost sta osvojili srce nekoga. Sicer vam to težko kaže, ker se tudi vi ob tem kažete malce nedostopni. Ne razmišljajte predolgo, da se juhica ne ohladi preveč. Če vam je dotična oseba všeč, stopite v akcijo.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Spomladansko čiščenje vam bo povzročalo kar nekaj sivih las. Niti se vam ne ljubi začeti čistiti, še bolj pa se zavedate svojih organizacijskih sposobnosti. Ki jih pravzaprav niti ni veliko. S papirjem in svinčnikom bo šlo lažje.

TA JE DOBRA

Peter in policijska postaja

Peter se sprehaja po mestu. Ko pride do policijske postaje, zagleda komandirja, ki kriči: »Zidani Most!« V trenutku se s postaje vsujejo policisti. Nato ponovno zakriči: »Za Maribor!« In vsi policisti zdrvirajo nazaj na policijsko postajo. Peter potreplja komandirja po ramenu in ga vpraša: »Kaj se pa dogaja pri vas?« »Veste, v soboto imamo sindikalni izlet, pa vadimo prestopanje v Zidanem Mostu,« mu odgovori komandir.

Luček in dinamit

Luček se vrne domov iz šole in oče ga vpraša: »No, kaj ste imeli danes na urniku?« »Kemijo.« »In kaj ste se novega naučili?« »Kako lahko izdelamo dinamit.« »O, to je pa zanimivo. Kaj se boste pa jutri učili v šoli?« »Kakšni šoli?«

Praznične tetovaže

Pride prostitutka k priznanemu tetovatorju. Ker ima izjemno rada praznike, mu naroči, naj ji na levo stegno vtetovira napis Srečno novo leto, na desno pa Vesele božične praznike. Ko tetovator konča, mu reče: »Najlepša hvala, gospod mojster, pa obiščite me kaj med prazniki!«

Dolga pot

»Si ti dolgo hodil v šolo?« vpraša Milan novega prijatelja. »Ja, 16 let!« »Ojoj, res? Jaz pa samo 15 minut, ker sem imel šolo zelo blizu.«

LAŽJI SUDOKU

5				1	4		
			8	6		7	2
8	2	7		5	3		
1				7	4		5 8
9							4
2	4		5	1			9
			2	4		1	3 7
	3	1		9	8		
		2	1				6

Rešitev:

9	8	2	1	6	3	5	7
2	7	9	8	1	6	5	4
4	5	1	9	7	2	8	3
6	3	9	1	5	8	7	2
8	2	7	4	9	1	3	5
1	9	6	5	2	7	4	8
3	4	8	2	1	9	6	7
5	2	6	9	8	7	1	3
7	1	5	3	4	2	8	6

TEŽJI SUDOKU

6	2	3					
	8			1			6
4			6	3		5	
				9	6		5 3
3	7		5	2			
		5		8	1		7
	3			6			2
						9	1 6

Rešitev:

9	1	2	5	6	3	8	7
5	8	7	9	2	6	1	4
4	3	1	8	9	7	2	5
1	9	8	2	5	7	3	6
8	2	7	4	1	9	5	3
2	5	6	3	4	8	7	1
7	4	9	6	1	2	3	8
3	6	1	7	2	4	9	5
6	2	4	8	3	5	1	7

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebelenih devetih kvadratov. Pripravil: B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

PINOLI D.O.O., TRNJE 29, ZELEZNIKI

Gostilna Arvaj

www.gostilna-arvaj.si

**K nam pridete kot gost,
odidete kot prijatelj!**

SESTAVIL: F. KALAN	RAZPOŠI- LJAVEC	OROŽARNA (ZASTAR.)	DEDNA ZASNOVA	REKA IN MESTO V RUSIJI	BAZA PODATKOV	IGOR PRAH	PRIPRAVA, KI MERI PO- RABO VODE	BOJAZ- LJIVEC (SLABS.)	DRAŽ	INOSLAV	OBLIKA IMENA NEVENKA	KISLINA (LAT.)	GORENJSKI GLAS	MESTO V DALMACIJI	RESA PRI ZITNEM KLASU	OSEBNO VOZILO	ČRTOMIR MATEJEK	NADZEMNI DEL REPE	PERGAMON- SKI KRALJ, ATALOS	KOŠARKAR DIMEC	DRUGO IME ZA DUŠIK	AMERIŠKI IGRALEC (RICHARD)	BESEDA NA KONCU MOLITVE	
VZNE MIR- LJIV DO- ŽIVLJAJ					2								ŽAGA S TRAKOM			20								
NAŠA SLIKARKA (L.P.)									3				REVMA KRAJ POD SMARNO GORO									10		
LIRSKA PESNIŠKA OBLIKA		14				TALENT (STAR.) IT. IGRALKA (SOPHIA)								5			INDIJSKI PESNIK (RABINDRA- NATH)							
PETRA ŽIGERT			KONJSKI TEK METALNI REKVIZIT				16	STROKOV- NJAK ZA KEMIJO	POČASNO V GLASBI HUNSKI KRALJ								GORENJSKI GLAS	LATENSKA DOBA		4				
ENICA					PRILOGA K JEDI KOŽAŠKI POGLAVAR						ESTER OCETNE KISLINE	KOSITER OCENJE- VALNA SKU- PINA		18										
TVOR			17	ŠVEDSKI SMUČARSKI CENTER				KNJIŽNA POLICA AURA (OBL. ZAPISA)	11															
IT. PISEC (UMBERTO)				ANTIBIO- TIK SLADKO ZGANJE	15							8			GORSKA GOSTO- LISTKA	HITER LOVSKI PES								
OHlapEN MOŠKI POVRŠNIK								SL. PEVKA (ELDA) SMUČAR KRIZAJ						SLAVKO HREN PRODAJNI LOKAL										
ADAGIO KRAKATOA SENOŽETKA TAGORE TERACIN	KOVAŠKO ORODJE	LEPILO (POG.) SL. PEVEC (GIANNI)	23			PTICA IZ DRUŽINE UJED TEKALEC			13															
VULKAN V SUNDSKEM PRELIVU							6		GLAD GR. JUNAK, AJAS ŠPANSKA PRINCESA				19											
LITIJ		LIK IZ ENEIDE FIN. JEZERO, INARI	22			AVION DRŽAVA POD HIMA- LAJO																	SLIKAR DEGAS	
NAREČNI IZRAZ ZA ZRAK				JAREK, PREKOP EKSPLOZIV- NO TELO							PISA- TELJICA ROBERTS	STAR IZRAZ ZA VRV												
24 UR	7			MOŠKI NA MODNI PISTI LATINSKA NIKALNICA					12			IGRALEC BEATTY LESK, SIJAJ											9	
NAŠA IGRALKA (NINA)						DOSTOJAN- STVO KLAVDIJ TUTTA																	TIM GAJSER NEJC VIDMAR	
NOGO- METAŠ ŠALJA				1		KRIZAN- TEMA (NAREČNO)			21															
KRITIKA, PRESOJA						TALNA POVRŠINA							24											SOLATNA PRILOGA JEDEM Z ZARA

**Gostilna Arvaj stoji na slikoviti
legi nad kanjonom reke Kokre v
Kranju. Čaka vas najboljši izbor
jedi, odlična kosila in malice
ter edinstvena, zašpiljeno dobra,
kranjska klobasa.
Ljubitelji žara lahko pridete na
svoj račun ob četrkih.**

Nagrade: 3 x malica

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do četrтка, 31. marca 2022, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Natorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04 531 52 49, 041 855 630

BANJA VRUČICA (AKCIJA) 25. 3.–1. 4., **DODATNI TERMIN BANJA VRUČICA** 11.–18. 5., **TRST** 12. 4.; **BANJA VRUČICA S SARAJEVOM** 24.–27. 4., **POTEPANJE PO BOSNI** 25.–29. 4., **MEDŽUGORJE** 29. 4.–1. 5.; **TURISTIČNI BONI: RADENCI** 22.–27. 5., **MORAVSKE TOPLICE** 22.–27. 5., **STRUNJAN** 24.–29. 3., **ŠMARJEŠKE TOPLICE** 3.–8. 4., **MORJE: DUGI OTOK, LASTOVO, OREBIČ VEČ TERMINOV.**
www.rozmanbus.si

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

Za vse prireditve je obvezno spoštovanje vladnih odlokov in priporočil NIJZ za zaježitev covida-19.

IZLETI

Pohod na Bele stene

Šenčur – Turistično društvo Šenčur organizira v soboto, 26. marca, pohod na Bele stene (Okameneli svatje) na ribniški Veliki gori: Rakitnica–Rudeževa cesta–Bele stene (Okameneli svatje)–Grčarske Ravne–Grčarice. Skupne zmerne hoje bo okrog 4 ure. Informacije daje in prijave zbira do četrтка, 24. marca, Franci Erzin na 041 875 812.

Izlet iz Koštabone do Pomjana

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi v četrtek, 31. marca, na planinsko-pohodniški izlet iz Koštabone proti najvišje ležeči vasi Pomjan. Odhod s posebnim avtobusom izpred Creine bo ob 8. uri, vstopni postaji bosta še pri Lonu in Boltezu. Predviden čas hoje je od dve do tri ure. Obvezna oprema so visoki čevlji in pohodne palice. V Kranju boste do 18. ure. Prijave z vplačili sprejemajo v društveni pisarni do ponedeljka, 28. marca.

OBVESTILA

Skupščina Turističnega društva Lesce

Lesce – Turistično društvo Lesce vabi člane na 64. redno letno skupščino, ki bo v prostorih restavracije kampa Šobec v soboto, 19. marca, ob 18.30. V kulturnem programu bo nastopala Monika Avsenik s skupino The Mood Swingers. Več informacij dobite na spletni strani društva www.td-lesce.si.

Križev pot v Stiški vasi

Stiška vas – V nedeljo, 20. marca, bo v srednjeveški cerkvi sv. Križa v Stiški vasi pod Krvavcem ob 15. uri sv. maša in premišljanje križevga pota. V Stiško vas se lahko odpravite peš ali po cesti iz Cerkelj, skozi Dvorje in Grad proti Krvavcu, odcep za Stiško vas.

Umovadba za starejše

Šenčur – Medgeneracijski center Šenčur vabi v ponedeljek, 21. marca, ob 9.30 na umovadbo za starejše, kjer boste spoznali preproste vaje, s katerimi lahko krepite spomin in poskrbite za dobro pripravljenost možganov. Obvezne prijave do zasedbe mest: mck-prijave@luniverza.si ali 04 280 48 25.

Delavnica Sporazumevanje v angleščini

Preddvor – Medgeneracijski center Preddvor vabi v torek, 22. marca, ob 19. uri na delavnico Sporazumevanje v angleščini, ki bo na daljavo. Namenjena je odraslim, ki želijo nadgraditi znanje osnov angleščine. Obvezne prijave do zasedbe mest: mck-prijave@luniverza.si ali 04 280 48 25.

Redni letni zbor Društva upokojencev Naklo

Naklo – Društvo upokojencev Naklo vabi svoje člane na redni letni zbor članov, ki bo v sredo, 23. marca, ob 16. uri v Domu Janeza Filipiča Naklo.

Srečanje Medobčinskega društva invalidov Kranj

Kranj – Medobčinsko društvo invalidov Kranj vabi člane in druge invalide na tradicionalno srečanje s kulturnim programom v soboto, 9. aprila, z začetkom ob 12. uri v Kulturnem domu Primskovo. Po kulturnem programu bo sledilo druženje. Prijave sprejemajo v pisarni društva v času uradnih ur vsak torek in četrtek od 15. do 17. ure in prvi ponedeljek v aprilu od 9. do 11. ure

PREDAVANJA

Potopisno predavanje Indija in Nepal

Žiri – Danes bo ob 18. uri v prostorih Krajevne knjižnice Žiri potopisno predavanje Indija in Nepal z Matejo Košir.

Priprava prsti na pomladansko setev

Kranj – Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj vabi v torek, 22. marca, ob 18. uri na brezplačno spletno predavanje Priprava prsti na pomladansko setev. Vodila ga bo dr. Ana Vovk iz Mednarodnega centra za samooskrbo Dole. Obvezne prijave po e-pošti (vlasta.jursak@ctrp-kranj.si) ali telefonu (040 463 444). Več informacij na www.ctrp-kranj.si.

Z dihanjem do boljšega počutja

Kranj – Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj vabi v četrtek, 24. marca, ob 9.30 na brezplačno spletno delavnico Z dihanjem do boljšega počutja in močnega imunskega sistema. Vodila jo bo Brigita Jevnikar. Obvezne prijave po e-pošti (vlasta.jursak@ctrp-kranj.si) ali telefonu (040 463 444). Več informacij na www.ctrp-kranj.si.

Uporaba GPS na pametnih telefonih

Kranj – PD Iskra Kranj vabi na usposabljanje za uporabo GPS na pametnih telefonih za namene navigacije v gorah, ki bo v četrtek, 24. marca, ob 17. uri v pisarni PD Iskra Kranj na Laborah. Teoretično in praktično usposabljanje bo trajalo dve uri. S seboj imejte mobilni telefon ali tablico z dostopom do interneta (prenos podatkov). Predavanje je brezplačno. Prijavite se lahko v pisarni društva ob sredah med 17. in 18. uro ali pri vodniku Stanku Dolenšku na elektronski naslov stanko.dolensek@gmail.com ali telefonsko številko 040 206 164.

Srečanje otrok z novo realnostjo

Kranj – V ponedeljek, 21. marca, bo ob 18. uri v prostorih Kulturnega društva Brdo na Sejmišču 3 predavanje dr. Ranka Rajovića Srečanje otrok z novo realnostjo. Namenjeno je staršem, vzgojiteljem in učiteljem. Prijave na: 030 770 330 (Nevena) in 040 148 830 (Natalija).

PREDSTAVE

Komedija Slepjarja v krilu

Bohinjska Bela – Kulturno društvo Bohinjska Bela – Gledališče Belansko vabi na uprizoritev komedije Slepjarja v krilu v soboto, 19. marca, ob 19. uri v Domu krajanov Bohinjska Bela.

Gledališka matineja za otroke

Breznica – Dramska skupina Julke Dovžan Žirovnica - Breznica vabi v nedeljo, 20. marca, ob 17. uri v kulturni dom na Breznici, kjer bo gledališka matineja za otroke Škratovanje. V goste prihaja Teater za vse z lutkovno igrano predstavo Od semena do župce.

KONCERTI

Koncert mediteranskih pesmi

Šenčur – V nedeljo, 20. marca, bo ob 18. uri v Športni dvorani Šenčur Koncert mediteranskih pesmi. Nastopili bodo: Tanja Zajc Zupan, Teja Saksida, Klemen Torkar in Klapa Histri.

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

52.

teden slovenske drame

the week of slovenian drama

27. 3.–8. 4. 2022

Gorenjski Glas

21
22 www.tsd.si

PETKOVA PRIREDITEV
Izvajata: Lutkovno gledališče Tri
POLŽ VLADIMIR GRE NA STOP
Petek, 18. marec 2022, ob 17.30
OKC Krice Krace, Tomšičeva 14

SOBOTNA MATINEJA
Izvajata: Cona 8
LA FONTAINOVE BASNI
Sobota, 19. marec 2022, ob 10.00
Prešernovo gledališče Kranj

www.pgk.si

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE
MESTNA GRCINA KRANJ
Gorenjski Glas
triglav

SMEJ SE!
2. 3. - 16. 4. 2022

40 dni brez alkohola

V znamenje solidarnosti z vsemi, ki trpijo zaradi alkohola.

www.brezalkohola.si

PODARIM

KONJSKI gnoj, Medvode, tel.: 030/390-525 22000716

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net22000550

ADAPTACIJE - vsa gradbena dela od temeljev do sterhe, fasade, škarpe, urejanje dvorišč, tlakovanje, asfalt, ograje, dimniki, izolacija - po zelo ugodni ceni. LEARD d.o.o., Pivka 11, Naklo 22000555

BARVANJE napuščev in fasad do višine 25 m, z lastnimi dvigali - možna izposoja, ugodno. Nudimo tudi vsa slikopleskarska dela. Sandi Ferlan, s.p., C. talcev 14, Kranj, tel.: 041/682-166 22000659

BELJENJE in glajenje sten, antiglivični premazi, dekorativni ometi in opleski, barvanje nadstreškov, ograj in fasad, vam nudim Pavec Ivan, s.p., Podbrezje 179, Naklo, tel.: 031/392-909 22000500

BELJENJE - Najcenejše in kvalitetno beljenje na Gorenjskem - samo 1,95 EUR + DDV, 2 krat pobeljeno z materijalom. Pokličite za brezplačni ogled in izmero. Korošec Mateja s.p., Glavarjeva 75, Komenda, tel.: 068/137-109 22000661

FLORIJANI, d.o.o., C. na Brdo 53/a, Kranj izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871 22000553

PEČARSTVO, lončene peči, zidani kamini, kmečke peči, obnova, popravilo, izdelava, izris. Trgovina Kamin, Aleš Avsenek d.o.o., Kranjska cesta 2, Radovljica, tel.: 040/364-636 21002913

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246 21002914

ŽE 25 LET z vami grad. podjetje REDŽO.B d.o.o., Adergas 13, Cerklje - izvajamo vse od temeljev do streh, notranji ometi, predelne stene, vse vrste fasad, kamnite in betonske škarpe, urejanje in tlakovanje dvorišč, tel.: 041/294-279, 041/589-996 22000599

IŠČEM

MOJSTRA za generalno obnovo motorja na traktorju IMT 533, tel.: 051/899-823 22000730

RAZNO

PRODAM

12 V električni vitel in žensko kolo, 21 prestav, tel.: 041/364-504 22000751

PODLOŽENO dežno motorsko obleko XXL in zračno pištolo, tel.: 041/364-504 22000752

POKRITO, visoko, toplo gredo, ugodno, tel.: 031/850-536 22000748

ZAHVALA

V 70. letu starosti nas je zapustil naš **MIHA ŠTEFE** iz Naklega

Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečena sožalja, cvetje in sveče. Posebna zahvala paliativnemu timu SB Jesenice. Iskrena hvala g. župniku Janezu Zupancu in pogrebni službi Navček za lepo opravljen pogrebni obred. Ohranimo ga v lepem spominu.

Žalujoci vsi njegovi

V 85. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, ati, ata, brat, stric in tast

JOŽE JAGODIC

po domače Bosjakov Joža, iz Cerkelj na Gorenjskem

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje, sveče, za darove svetih maš ter za darovano v dobrodelne namene. Hvala reševalni ekipi Zdravstvenega doma Kranj. Hvala g. župniku za lep obred, ge. Damjani Močnik in kvartetu Grm za čudovito petje. Hvala tudi Pogrebniku Dvorje. Hvala vsem, ki ste ga imeli radi.

Žalujoci: žena Minka, sin Joža z družino ter hčerki Veronika in Andreja z družinama

OSMRTNICA

V 85. letu starosti je odšla v večnost draga mama, babica, prababica, sestra in teta

IVANKA AHČIN

rojena Remic, iz Kranja

Od nje se bomo poslovili v soboto, 19. marca 2022, ob 12. uri na Mestnem pokopališču v Kranju. Pokojna bo na dan pogreba od 8. ure dalje ležala v tamkajšnji poslovilni vežici.

Žalujoci: otroci Majda, Tomaž in Janko z družinami

OSMRTNICA

*Ni te več na vrtu, ne v hiši,
nič več glas se tvoj ne sliši,
če lučko na grobu upihnil bo vihar,
v naših srcih je ne bo nikdar.*

V 84. letu nas je dne 13. marca 2022 za vedno zapustil naš dragi

LOVRO HUMER

Na zadnjo pot smo ga pospremili v četrtek, 17. marca 2022, na pokopališču v Bitnjah.

Žalujoci vsi njegovi

ZAHVALA

Nekje na Gorenjskem so kraji, kjer polno je trnja in polno rož, a zemlja je žena, ki že s smehljaji vžge srca najtrdnjših mož. Tam gre življenje od leta do leta, večno isti, zaključeni krog, dokler v grob ne pospremijo kmeta vaščani in zemlja in bog.

V 84. letu se je od nas poslovil dragi mož, oče, stari oče, pradedek, brat in stric

JERNEJ VODNIK

iz Gorenje Žetina 11

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja in pomoč. Hvala dr. Nadji Šubic in dr. Marku Možini, podjetju Navček za lepo opravljeno delo, župniku Cirilu in župniku Jožetu, Javorskim pevcem in citrarju. Posebej hvala gospe Martini za lep poslovilni govor in ostalim Krekovim za vso pomoč pri pogrebu. Zahvaljujemo se vsem, ki ste ga v času njegove bolezni obiskovali in mislili nanj. Hvala tudi vsem neimenovanim, ki ste karkoli pripomogli, da smo ata Jernača tako lepo in po njegovih željah pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi
Gorenja Žetina, marec 2022

*Pomlađ bo na tvoj vrt prišla
in čakala, da prideš ti,
in sedla bo na rožna tla
in jokala, ker te ni.
(Simon Gregorčič)*

ZAHVALA

V 67. letu nas je prezgodaj zapustil naš dragi

JANEZ DOLENEC

po domače Martenkov Ivan, iz Podobena

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem za izrečena sožalja, besede tolažbe, prejete darove in vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da smo se lepo poslovili od našega dragega Ivana. Posebna zahvala gospodu župniku Jožetu Stržaju za lepo opravljen obred, pevcem cerkvenega zbora, Gorenjevaškemu oktetu, glasbenikom ter govornici ob grobu in pogrebni podjetju Hipnos. Iskrena hvala tudi ekipi nujne medicinske pomoči ZD Škofja Loka in osebju nevrološke klinike Ljubljana. Hvala vsem, ki boste Martenkovega Ivana ohranjali v lepem spominu.

Žalujoci vsi njegovi

Radio Sora
Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

Cene oskrbnin bodo višje

V domovih upokojencev v tem mesecu poteka usklajevanje cen oskrbe, na Gorenjskem pa se bodo večinoma povišale za okoli dva odstotka.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Kot pojasnjuje predsednica skupščine Skupnosti socialnih zavodov Slovenije Valerija Lekić Poljšak, metodologijo oblikovanja cen predpisuje zakonodaja oziroma pravilnik. Ta med drugim določa, da izvajalci oblikujejo cene bivanja v domu glede na stroške dela, stroške materiala in storitev, stroške amortizacije, stroške investicijskega vzdrževanja in stro-

enako pri vseh izvajalcih, do razlik pri usklajevanju cen, ki se zaračunajo uporabniku, pa pride zaradi omenjenih razlik v osnovnih stroških oziroma določeni standardni namestitvi pri posameznem izvajalcu,« dodaja Poljšakova.

Tako se bodo tudi v gorenjskih domovih za starejše cene s tem mesecem pri večini povečale.

V Domu upokojencev Kranj naj bi bile cene oskr-

Kos je pojasnila, da bo cena najnižje oskrbe višja za 1,7 odstotka, kar pomeni 20,70 evra na dan, najvišja oskrbina pa bo večja za 1,16 odstotka, kar pomeni 36,55 evra na dan.

»V Domu upokojencev dr. Franceta Bergelja na Jesenicah se žal nismo mogli izogniti dvigu cen za oskrbo naših stanovalcev, predvsem zaradi podražitev živil, storitev in energentov. Stroški ogrevanja pri nas – zara-

Tudi v Domu Petra Uzarja Tržič in enoti Naklo bodo uskladili cene oskrbe. Kot je pojasnil direktor Domen Rakovec, morajo nov izračun še pripraviti. Predlog bodo obravnavali predvidoma konec tega meseca.

Direktor Doma Janka Benedika v Radovljici Alen Gril je sporočil, da bodo predlog novih cen obravnavali v drugi polovici tega meseca.

V Domu starejših občanov Kamnik so cene najnižje oskrbe povečali za 2,76 odstotka, direktorica Maja Gradišek pa je pojasnila, da to pomeni, da bo najcenejša oskrba v večposteljni sobi znašala 18,74 evra, najdražja oskrbina pa se je povišala za 1,96 odstotka, tako da bivanje v lastni sobi s kopalnico sedaj stane 37,38 evra na dan.

V Zavodu sv. Martina v Srednji vasi v Bohinju načrtujejo uskladitev cen za 1,5 odstotka. Kot je povedal direktor Jože Cerkovnik, bo po novem najnižja oskrba 24,64 evra, najvišja pa 36,63 evra.

Direktorica v Domu Taber v Cerkljah Martina Martinčič je pojasnila, da so se cene oskrbe pri njih dvignile za malo več kot dva odstotka. Cena najnižje oskrbe je tako 26,40 evra, najvišje 40,88 evra na dan.

Iz Centra starejših Medvode sporočajo, da so bili cene primorani povišati za 1,9 odstotka. Najnižja cena oskrbe je tako od 1. marca dalje 29,98 evra, cena najdražje oskrbe pa je 43,94 evra na dan.

Kot je sporočila direktorica Karmen Romih v Domu starejših Viharnik v Kranjski Gori cen ta mesec ne bodo spreminjali. Iz cenika je razvidno, da je trenutno najnižja oskrba 25,56 evra, najvišja pa 48,93 evra.

V večini domov za starejše ta mesec usklajujejo cene oskrbnin. /Foto: Gorazd Kavčič

ške financiranja. Ti osnovni stroški se med izvajalci razlikujejo zaradi razlik v standardu namestitve, ki ga zagotavljajo, kadrovske strukturi, investicijskih potrebah in podobno.

»Ob rednem usklajevanju cen izvajalci upoštevajo rasti elementov cen socialno-varstvenih storitev za tekoče leto, ki jih objavi ministristvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. V skladu s tem se cena socialno-varstvenih storitev, ki je vezana na višino dodatka za pomoč in postrežbo, zviša

be v povprečju višje za 2,6 odstotka, kar pomeni, da bi bila najnižja oskrba 20,41 evra, najvišja pa 36,94 evra na dan. Kot je pojasnila direktorica Nadja Gantar, s strani ministrstva pričakujejo še soglasje.

Sklep o soglasju k višji ceni pa so že dobili v CSS Škofja Loka, kjer je direktorica Silva Košnjek povedala, da so se cene povišale le za 1,7 odstotka. Najnižja oskrba je sedaj 20,34 evra, najvišja pa 33,59 evra na dan.

Direktorica Doma starejših občanov Preddvor Lidija

di že znane Jeseniške zgodbe s podjetjem Enos, d. o. o., ki je tudi naš dobavitelj energenta za ogrevanje – so šli v nebo. Ker je naš dom star že častitljivih 81 let, bo treba kakšen evro več nameniti tudi investicijskemu vzdrževanju. Cene oskrbe smo glede na izračun stroškov povečali za 3,8 odstotka, s čimer smo se približali povprečni ceni javnih zavodov, kamor sodimo,« je pojasnila direktorica Karmen Arko. Cena najnižje oskrbine pri njih je po novem 20,61 evra, najvišje pa 34,68 evra na dan.

Pomoč za Ukrajino

V Šenčurju so za ukrajinske begunce zbrali 1300 kilogramov hrane, higienskih pripomočkov in zdravil.

A. SE., U. P.

Šenčur – Številnim akcijam za pomoč ukrajinskim beguncem so se pridružili tudi v Šenčurju. V začetku marca so tako organizirali zbiralno akcijo, ki so jo skupaj z nekaterimi posamezniki organizirali Društvo kranjske in tržiške podeželske mladine Kranj, Karitas in štab Civilne zaščite Šenčur. Zbirali so predvsem hrano, higienske pripomočke in zdravila. Odziv občanov je bil precejšen, saj so zbrali približno 1300 kilogramov hrane,

Kranj, pa se je zahvalila vsem, ki so pomagali, hkrati pa poudarila, da je ponosna na člane društva, ki so z veseljem priskočili na pomoč pri organizaciji projekta.

V Radovljici zbrali tri tone pomoči za Ukrajino

V Radovljici so v tridnevni akciji zbiranja humanitarne pomoči za Ukrajino zbrali skoraj tri tone hrane, higienskih pripomočkov, otroških plenjic in sanitetnega materiala. Zbrano so predali Upravi za zaščito in reševanje, ki skupaj z Evropsko

Prostovoljci, ki so v Šenčurju pomagali pri organizaciji zbiralne akcije za pomoč ukrajinskim beguncem

higienskih pripomočkov ter zdravil, ki so jih oddali v zbirni center Civilne zaščite Slovenije, ki bo poskrbela za nadaljnjo logistiko in dostavo. Hkrati pa so zbrali tudi veliko različnih oblačil, ki so jih predali Rdečemu križu, ki bo poskrbel, da jih bodo prejeli begunci, ki so nastanjeni tako pri družinah v občini Šenčur kot tudi drugod.

»Dober odziv občanov in občanov naše občine je kazalnik, da je med nami še vedno prisotno zavedanje, kako pomembno je stopiti skupaj in z majhno angažiranostjo pokazati, da znamo ponuditi pomoč za sočloveka,« je ob tem povedal namestnik poveljnika CZ Šenčur in podžupan Aleš Perič Močnik.

Maja Konc Krč, predstavnica Društva kranjske in tržiške podeželske mladine

komisijo organizira konvoje pomoči na lokacije v sosednjih državah Ukrajine. Druga prejeta pomoč, kot so oblačila, pa bo namenjena beguncem iz Ukrajine v Sloveniji.

V Bohinju pomoč zbirajo danes in v nedeljo

Štab Civilne zaščite Občine Bohinj bo danes, v petek, in v nedeljo zbiral humanitarno pomoč za Ukrajino. Zbirali bodo komplete prve pomoči, gaze, povoje, zdravila, higienske pripomočke, nepokvarljivo hrano, sveče, svetilke, generatorje ter hrano za pse in mačke. Vse, ki bi želeli pomagati, prosijo, naj izdelke prinesejo k čistilni napravi v Bohinjski Bistrici (nasproti bencinske črpalke) danes, v petek, od 12. do 16. ure in v nedeljo od 8. do 12. ure.

vremenska napoved

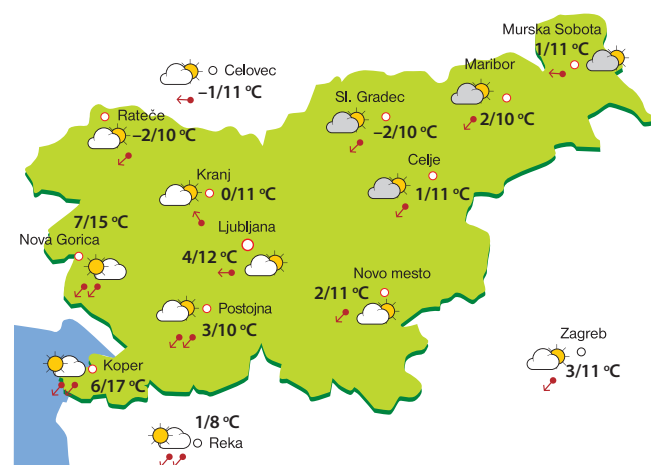
Danes in jutri bo delno jasno z nekaj zmerne oblačnosti. V nedeljo kaže na večinoma jasno vreme. Vse dni bo pihal vzhodni do severovzhodni veter.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK
-1/11 °C

SOBOTA
-3/10 °C

NEDELJA
-5/9 °C

Pomoč družini po požaru v stanovanjski hiši

Naklo – Nakelski občinski svetniki so na ponedeljkovi izredni seji občinskega sveta soglašali s pomočjo družini Čučnik iz Naklega po nedavnem požaru v stanovanjski hiši, kjer je nastala materialna škoda. Družini se iz sredstev proračunske rezerve dodeli šest tisoč evrov. Za namen pomoči so se odpovedali tudi sejnini. Na seji so potrdili tudi spremembe v odloku Občinskega prostorskega načrta za novo nogometno igrišče v Naklem. S tem je tudi pravno-formalno rešeno, da je zemljišče namenjeno za gradnjo športnih objektov.